

Pogajanja o socialnem sporazumu se nadaljujejo

Pogajanja to sredo so se začela z obravnavo odgovora ministrstva z zdravje o posledicah, ki jih bo imel sporazum med vlado in Fidesom na vsebino socialnega sporazuma. Ker informacija udeležencev ni zadovoljila, bo po besedah Dušana Semoliča moral minister Keber o tem poročati še ekonomsko-socialnemu svetu. Podatek, da bo nov način plačevanja nadur zdravstveno blagajno obremenil za dodatno milijardo tolarjev, pa pomeni, da bo sporazum s Fidesom vplival na plačno in davčno politiko in tudi obseg pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Minister Dimovski je udeležence pogajanj obvestil, da je vlada že sprejela nov amandma o obračunavanju sindikalne članarine in ga poslala v državnozbornsko obravnavo. Ker ima vladajoča koalicija v državnem zboru večino, bo njen amandma verjetno sprejet. Če

ne bo, se bodo morali partnerji znova dogovoriti o možnih rešitvah.

O predlogu predsedstva ZSSS za sklenitev posebne kolektivne pogodbe o članarini, če tega ne bo uredil zakon, so mnenja, tudi med sindikati, nekoliko različna. GZS meni, da je za to še čas, saj splošna kolektivna pogodba še velja, in torej ni pravne praznine.

Pogajanja o vsebini socialnega sporazuma so se začela in končala pri prvi točki, za koliko časa naj bi veljal. Sindikati so enotno menili, da le dve leti, vlada pa je zagovarjala tri ali celo štiri leta. Semolič meni, da bi bila pogajanja o sporazumu za tako dolgo obdobje izguba časa, saj tudi za letošnje leto niso znani vsi makroekonomski parametri. Še bolj negotova pa so naslednja leta, saj se bo zaradi pogajanj z EU o monetarni in fiskalni politiki v naši politiki marsikaj spremenilo.

Pogajanja se bodo nadaljevala 18. aprila.

Podpora italijanskim sindikatom

Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič je generalnim sekretarjem italijanskih sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL, ki so ta torek organizirali v Italiji splošno stavko, poslal pismo. V njem je izrazil solidarnostno podporo stavkovnim zahtevam in vsem sodelujočim v stavki.

V pismu je poudaril, da je boj za ohranitev delavskih pravic v Italiji pomemben tudi za boj, ki ga bije Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, saj se tudi v Sloveniji pojavljajo pritiski za liberalizacijo tržišča dela in zmanjševanje pravic delavcev.

“Ti pritiski se ne pojavljajo le v članicah Evropske unije, ampak tudi v vseh državah kandidatkah. Njihove vlade poslušno sledijo duhu razprav voditeljev petnajsterice na nedavnem vrhunskem zasedanju v Barceloni o nujnosti še večje gibljivosti evropskega trga dela in nadaljnje liberalizacije delovnopravne zakonodaje. Vlade s tem očitno želijo tik pred vstopom postati vsečne vladam držav članic EU. ... Zato je vaša stavka pomembna za vse evropske delavce, njen uspeh pa bo vplival na to, ali se bo Evropska unija lahko še naprej ponašala s svojim socialnim modelom,” je v pismu zapisal predsednik ZSSS in izrazil upanje, da bo italijanska vlada po stavki sedla za mizo s sindikati in ugodila njihovim stavkovnim zahtevam.

Pavle Vrhovec, izvršni sekretar

Delavci A-Grada ne na nebu ne na zemlji

To sredo se je 65 delavk in delavcev podjetja A-Grad inženiring d. o. o. zbralo v Delavskem domu v Trbovljah na povabilo Ljuba Cvara, sekretarja območne organizacije ZSSS. Že drugi mesec so brez dela in tudi upanja za plače ni. Njihov direktor je že pred mesecem dni vložil predlog za stečaj, vendar sodišče o njem še ni sklevalo.

Edino upanje delavcev je, da bo stečaj čim hitreje uveden. Poleg tega lahko računajo, da bodo za neizplačane plače dobili nekaj denarja tudi pri Jamstvenem skladu. Zbranci so se zanimali, kdaj bodo dobili kaj denarja in kdaj bo odločeno o njihovi usodi. Obsojali so odgovorne, ki nimajo razumevanja za tegobe delavcev.

Predsednik Stupisa Tone Rozman jim je ob koncu sestanka razdelil po 10.000 tolarjev sindikalne solidarnostne pomoči.

Zakon o kolektivnih pogodbah

Predsedstvo ZSSS je na 23. seji 9. in 10. aprila sprejelo amandmaje k zakonu o kolektivnih pogodbah in predlog kolektivne pogodbe o obračunavanju sindikalne članarine.

Oboje objavljamo na straneh 7, 8, 9 in 10.

Tiskovna konferenca Stupisa

Odgovornim je za tekstilce malo mar

Tone Rozman

Po besedah Toneta Rozmana in Branke Novak, predsednika in sekretarke Stupisa, je ta sindikat pred časom na 25 naslovov poslal vprašalnik o izvajanju državnih ukrepov v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji. Prejel je le devet odgovorov, ki niso nič kaj spodbudni. Sindikat opozarja tudi na letošnji nov val stečajev in prisilnih poravnav, v katerem je delo izgubilo že 800 zaposlenih.

Branka Novak

Ukrepi, ki jih sprejemajo državni organi, ne dajejo pričakovanih sadov. Zato se je sindikat pisno obrnil na najbolj odgovorne in jih povprašal, zakaj je tako.

Prejel je le malo odgovorov in tudi dobljeni ne dajejo nič novega. Na prvo vprašanje, ali so za neizvajanje ukrepov vlade predvidene kakšne kazni, je najzanimivejši odgovor, da bi moral kdo odstopiti ali bi ga moral kdo drug suspendirati. V drugem odgovoru je pisalo, da bi bilo treba za izvajanje sprejetih ukrepov sprejeti še socialni sporazum, ki bi določil tudi odgovornost partnerjev.

Funkcija države naj bi bila skrb za dostojanstvo vsakega državljanca, tudi tekstilnih delavk in delavcev. Odgovori kažejo, da so v ministrstvih predaleč od resničnega življenja, pravita Rozman in Novakova.

Odgovori na vprašanje o zaposlovanju visoko izobraženih kadrov v tekstilni industriji napeljujejo na ustvarjanje konkurenčnih možnosti gospodarjenja, kar je sprejemljivo. Zanimiv je tudi odgovor, da bi morali delavci sami poskrbeti za svoje prekvalifikacije. Rozman se sprašuje, kako naj delavka pri štiridesetih letih, po stečaju in z minimalnim nadomestilom plače poskrbi za svoj nov poklic, saj ne ve niti tega, je bi sploh lahko dobila delo.

Četrto vprašanje se je nanašalo na dokumente Gospodarske zbornice Slovenije, ki se kljub podpori sindikata tudi ne uresničujejo. V enem od odgovorov je pisalo, da je vlada na njihovi podlagi pripravila svoj program in strategijo. Drugi anketiranec je povedal, da dokument GZS ni v nasprotju s programom vlade, ki se že izvaja.

Na vprašanje, kdaj bo Mura dobila obljubljeni pomoč in kakšna usoda čaka njenih 1500 presežnih delavk, ni bilo nobenega konkretnega odgovora. Rozman pa pravi, da ni prejela še ničesar. Anketa je po Rozmanu in Novakovi pokazala, da se tudi najbolj odgovorni ne čutijo dolžni odgovarjati na vprašanja. Pokazala je tudi, da za neizvajanje sprejetih ukrepov ni nobenih posledic. Neodgovarjanje ni demokracija, sta menila.

Rozman je govoril tudi o letos uvedenih prisilnih poravnava in stečajih. V stečaj so odšla podjetja Jarja Scala iz Petrovč, Rejta Horjul, Bača Podbrdo, Valido in Valido Stil Ptuj, Tekstil Prosenjakovci in Kors; v prisilni poravnavi so Merinka, Induplati Tekstil, TT Prebold. Za podjetja A Grad, E Šport sta stečaja že predlagana, v Inpodu je ogroženih 242 delavk, v Loki-Pro "visi" 150 delavk, Deloza napoveduje 100 presežnih delavcev, Peko pa 250. Težave so še v šte-

vilnih drugih podjetjih, na primer Univerzale, Indusplati ... Vse to kaže, da gre za hitro umiranje dejavnosti, meni Rozman. Žal ministrica za gospodarstvo vidi in govori drugače. Skupaj naj bi letos že izgubilo delo 800 zaposlenih, ogroženih pa je še kakšnih 5000 od 32.000 delovnih mest v tekstilni in obutveni industriji. In kaj Stupis predlaga in kaj bo ukrenil. Po besedah Novakove je treba dejavnost, ki je obsojena na izginotje, programirano peljati do konca, kar naj bi trajalo še približno deset let. V tem času se bo upokojila večina zaposlenih, saj se bližajo zaključku delovne dobe. Hitro propadanje podjetij bi po njenem mnenju na nekaterih področjih, kjer se je razvila le tekstilna industrija, povzročilo zelo hude socialne posledice. Najhujše bi bilo družinam, kjer so vsi zaposleni v eni tovarni. Sindikat bo zato še naprej zlasti opozarjal na nujnost vodenja drugačne politike do tekstilne in obutvene industrije.

Novakova je še povedala, da Stupis vsak mesec izplača ogroženim članom za približno milijon tolarjev solidarnostnih pomoči. Za skromno pomoč pa mora državi odvesti davek. Prejemniki pa morajo prijaviti pomoč tudi pri dohodnini, kar je zanje zelo krivično, je menila Novakova.

F. K.

Pogajanja za spremembo zakona o trgovini gredo h koncu

Strokovna komisija, ki ima nalogo pripraviti novo besedilo razveljavljenega 17. člena zakona o trgovini, je imela prejšnji teden dokaj burno sejo. Delodajalci so namreč odločno nasprotovali vsakemu normativnemu urejanju obratovalnega časa prodajaln in se zavzemali za njegovo popolno liberalizacijo. Liberalizacijo obratovalnega časa trgovin je podprla tudi predstavnica potrošniških organizacij. Podprla pa je tudi sindikate, vendar le glede spoštovanja pravic delavcev na delovnem mestu.

Predstavniki SDTS smo zahtevali regulacijo obratovalnega časa, dodatna plačila za neugoden obratovalni čas. Še posebej smo se zavzemali za zaposlovalno politiko, ki bo onemogočala kršitve pravic delavcev do dnevnega, tedenskega in letnega počitka. KNSS-Neodvisnost je v načeloma podpirala naša stališča. Predstavnica K 90 Tinka Jamnik pa ni podprla sprememb zakona, ki za nedeljsko delo določa 100-odstotni dodatek na osnovno plačo. Menila je, da bi to vprašanje morali urediti s kolektivno pogodbo. Podprla tudi ni predloga, da naj delodajalci, ki podaljšujejo obratovalni čas prodajaln, zaposlijo dodatne

delavce. Njeno ravnanje kaže, da je pristala na logiko največjega delodajalca v dejavnosti trgovine Slovenije, kar je tudi razumljivo, saj se je njegovi sindikat povezal v K 90.

Predstavniki SDTS smo terjali, naj se v razpravo o spremembi zakona o trgovini vključujejo le interesne skupine, ki bodo pravočasno posredovale pisne predloge in pripombe z utemeljitvami.

Komisija se bo ponovno sestala takoj po prvomajskih praznikih. Takrat bomo oblikovali besedilo zakona o trgovini, ki ga bo ministrstvo za gospodarstvo vložilo v koalicijsko in parlamentarno proceduro. Republiški odbor SDTS je na letni seji prejšnji teden soglasno podprl dosedanje usmeritve in delo svojih predstavnikov v tej komisiji. Zato bomo pogajalci še vztrajali pri zahtevi, da se ob nedeljah, praznikih in ponoči prepove prodaja neživilskih trgovskih artiklov.

V SDTS dobivamo številne izraze podporne zaposlenih, uglednih in vodilnih menedžerjev trgovskih podjetij. K regulaciji obratovalnega časa je pozvala tudi komisija Pravičnost in mir pri škofovski konferenci.

Sandi Bartol

Tiskovna konferenca Sindikata KNG

Upanje na nadaljevanje pogajanj

Pogajanja o novi tarifni prilogi za nekovinsko industrijo so se zalomila šele v trenutku, ko bi morali podpisati dogovorjeno, sta uvodoma povedala predsednik in podpredsednik Sindikata KNG Janez Justin in Soniboj Knežak. Izrazila sta upanje, da bosta obe strani kmalu spet sedli za pogajalsko mizo.

Kot smo objavili že v zadnji številki, se predstavniki delodajalcev po končanih pogajanjih o aneksu k tarifni prilogi niso strinjali z njeno razlago in je zato niso podpisali. Bistvo razhajanj je v tem, da v sindikatu menijo, da naj bi nove korekcijske dodatke k plačam obračunavali na minimalne plače, delodajalska stran pa to zavrača, kar pomeni, da novi dodatki sploh ne bi vplivali na višino izplačil. Dodatki pa so minimum, na katerega so pogajalci sindikata sploh lahko pristali. Razvrščeni v prve tri tarifne razrede naj bi prejeli po 4500 tolarjev, v četrtega in petega pa po 3000 tolarjev.

V nekovinski industriji je približno 30 podjetij z več kot 5500 zaposlenimi. Od tega je kar 2500 razvrščenih v prve tri tarifne skupine. Po besedah Soniboja Knežaka, podpredsednika KNG, je v Zasavju v petih nekovinskih podjetjih od 900 zaposlenih kar 200 zasluži malo manj od minimalne plače in zato prejemale dodatek od 94.000 tolarjev bruto.

Sindikata KNG je leta 1996, ko je bila nekovinska industrija v velikih težavah, pristal na najnižje izhodiščne plače, enake izhodiščem iz splošne kolektivne pogodbe. Ker so podjetja se-

daj v bistveno boljšem položaju, ni razloga, da bi plače še naprej zaostajale, meni Knežak. Večina podjetij je v zadnjih letih skušala delavce stimulirati tudi s posebnimi dodatnimi izplačili.

“Predstavniki sindikata smo pogajanja zapustili, vendar upam, da si s tem nismo zaprl vrata za nadaljevanje.

Upam, da si bodo delodajalci premislili in da bomo kmalu spet sedli za pogajalsko mizo,” je še dejal Knežak.

“Ta teden imamo seminar in na njem bomo govorili tudi o oblikah našega pritiska. Za začetek bomo zbirali podpise o pripravljenosti zaposlenih na stavko, saj je brez tega ne moremo začeti. Na horuk ne moremo iti,” je dodal Janez Justin, predsednik KNG.

Na pogajanjih bodo skušali doseči tudi enak znesek dodatka za vse, ki delajo v nočni izmeni.

Na tiskovni konferenci so sodelovali (od leve) Dušan Semolič, Janez Justin in Soniboj Knežak.

Sedaj prejmejo delavci v proizvodnji le 300 do 400 tolarjev dodatka, izmenovodja pa nekaj krat več.

Na tiskovni konferenci je sodeloval tudi Dušan Semolič, ki je med drugim povedal, da je Združenje delodajalcev preveč odvisno od GZS, ki onemogoča njegovo osamosvajanje. Združenje delodajalcev žal tudi še ni organizirano tako, da bi lahko opravljalo vse funkcije, ki jih sedaj drži v rokah GZS s svojimi združenji.

F. K.

SKEI

Četrty kongres bo 16. junija v Ljubljani

Albert Vodovnik

SKEI je ta teden organiziral okroglo mizo o svojem statutu in sejo republiškega odbora. Kaj so govorili in sklenili, smo vprašali predsednika Alberta Vodovnika. Povedal je:

“Za okroglo mizo smo se odločili, ker želimo statut sindikata prilagoditi novim izzivom. Gre zlasti za to, da bo naš sindikat čim

bolj učinkovito ščitil pravice članov. Ker se moramo izogniti temu, da bi se takrat, ko se bomo spet tolkli za kakšno pravico, spet po nepotrebnem ukvarjali sami s seboj, smo se pogovarjali zlasti o naši teritorialni mreži in logistiki. Nekaj sprememb je pripravila tudi statutarna komisija in želeli smo o njih organizirati širšo razpravo. Ugotovili smo, da je večina predlogov za spremembe, ki so prišli iz temeljnih sredin, sprejem-

ljiva. Govorili smo tudi o profesionalnih kadrih, ki naj bi skrbeli, da bodo sklepi in druge odločitve najvišjih organov SKEI uresničeni in pri tem bili v večjo pomoč predsednikom sindikalnih podružnic. Namesto sedaj različnih organizacijskih oblik bomo predlagali ustanovitev regijskih organizacij SKEI. Kjer je naše članstvo številno, bomo oblikovali samostojne regijske organizacije, drugje pa se bomo povezali z drugimi sindikati v ZSSS. Čeprav bodo regijske organizacije ostale pravne osebe, bodo funkcionarji sklepali pogodbe o zaposlitvi z republiškim vodstvom. Ker bomo imeli enotno strokovno službo, se ne bo moglo več zgoditi, da bi neka regijska organizacija imenovala sekretarja brez soglasja vodstva SKEI.

Veliko smo govorili tudi o tem, da moramo blokirati poskuse političnih strank, da se vpletajo v naš sindikat. Enotni smo si v tem, da je vsakdo lahko v kateri koli stranki. Vendar ne zaradi tega, da nam bo vsiljeval njeno politiko, ampak stranko angažiral za pomoč našim akcijam.

Razpravljali smo tudi o finančnih vprašanjih SKEI in ZSSS. Veliko pozornosti smo namenili povezovanju sindikatov na podlagi sklepov konference industrijskih sindikatov septembra lani v Celju. V prihodnje bomo dali poudarek zblize-

vanju industrijskih sindikatov v ZSSS. To moramo narediti zlasti zaradi nujnosti uveljavitve nove plačne politike. Moramo se dogovoriti o skupnih temeljih tega, kar bomo skušali zapisati v nove kolektivne pogodbe dejavnosti.

Republiški odbor pa je obravnaval finančno poročilo za lansko leto in letošnji finančni načrt in obe listini potrdil. Nekaj predlogov razpravljavcev o izobraževanju, obračunavanju potnih stroškov in nabavi nove opreme bodo upoštevali. Nove investicije pa so povezane z delitvijo premoženja in zato z njimi ne hitimo.

Republiški odbor je sklenil, da bo 4. kongres 16. junija letos v Ljubljani, v dvorani Smelta. Govorili smo tudi o kadrovske priprave in ugotovili, da v nekaterih sredinah z njimi zamujajo. Dogovorili smo se, da naj zamujeno nadoknadijo. Če v kakšni sredini svojih nalog ne bodo opravili, pa bomo o tem obvestili članstvo.

Republiški odbor je določil delovne skupine, ki bodo pripravile predloge kongresnih listin. Računam, da bodo poročilo, program, statut in kandidatne liste pripravili najkasneje v začetku maja. Poslali jih bomo delegatom in objavili tudi v Novi Delavski enotnosti.”

Franček Kavčič

Konferenca SDE

Uspešnen boj proti posledicam sprememb v energetiki

Konferenca Sindikata delavcev energetike Slovenije (SDE) je prejšnji teden sprejela poročilo o delu tega sindikata v minulem letu in program dela za letošnje leto. Podelili so tudi odličja SDE za leto 2001 – plaketo Ivanu Krpanu iz lendavske Nafta, pisna priznanja pa Iztoku Jaksetiču iz Savskih elektrarn, Edvardu Konciliji iz Termoelektrarne Šoštanj, Branku Valiču iz Termoelektrarne Šoštanj in Marjanu Srpaku iz Nafta Lendava. Konferenco je začel predsednik SDE Slovenije Franc Dolar, ki je najprej pozdravil goste, med katerimi sta bila tudi predsednik zveze energetikov Češke Jiri Kubiček in predsednik sindikata Slovaških energetikov Vladimir Mojš.

Dolar je uvodoma opozoril, da je konferenca za člane SDE zelo pomembna, saj je pred njimi kongresno leto. »Potruditi se moramo, da bomo pripravili kongres tako, kakor to v našem sindikatu znamo,« je dejal Dolar.

Valter Vodopivec je podal poročilo o delu SDE med 6. in 7. konferenco. Opozoril je, da je sindikat energetikov v tem času izpeljal kar precej odmevnih aktivnosti. »Rezultati dela v preteklem obdobju nas morajo vzpodbuditi k še podjetnejšemu delu v prihodnje, saj je aktivna sindikalna politika največje jamstvo za ohranjanje socialne varnosti naših članov,« je dejal.

Po Vodopivčevih besedah je predsedstvo SDE takoj po podpisu akta o ustanovitvi ekonomsko-socialnega odbora energetikov (ESOE) v Novi Gorici, začelo intenzivno delati na dodatnem pokojninskem zavarovanju delavcev. Večina članov SDE je tako že novembra lani sklenila ugodno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki jim ga sofinancirajo delodajalci. Predsedstvo je večkrat obravnavalo tudi aktivnosti elektrogospodarstva v zvezi s pripravami na liberalizacijo energetskega trga. Pri tem je si je prizadevalo zlasti za zagotovitev ustreznega ekonomskega položaja delavcev po spremembah.

Predsedstvo SDE je aktivno sodelovalo tudi v procesu povezovanja družb v Holding slovenskih elektrarn. Ker bi vpletanje politike in raznih lobijev lahko resno ogrozilo socialno varnost zaposlenih v teh družbah, je predsedstvo

dvakrat odločno poseglo v dogajanja in tako pripomoglo k umiritvi razmer. V drugi polovici lanskega leta pa se je predsedstvo soočilo z novim izzivom – privatizacijo družb za distribucijo električne energije.

Predsedstva SDE je tekoče spremljalo tudi razmere v Nafti Lendava. Na pobudo sindikata v tej družbi je večkrat posredovalo pri pristojnem ministru in vladi. Na sestankih s predstavniki uprave družbe pa je jasno postavilo zahtevo po pripravi dodatnih razvojnih programov.

Vodstvo SDE je spremljalo tudi aktivnosti v zvezi z rudniki v zapiranju in dogajanja v RTH, ki so posledica zakona o postopnem zapiranju tega rudnika. Skupaj s predstavniki konference premogovništva so se člani predsedstva SDE večkrat sestali s predstavniki ministrstva za okolje in prostor ter jim predstavili sindikalne predloge in pobude. V zadnjem času so veliko pozornosti posvetili tudi razmeram v Rudniku urana Žirovski vrh in velikim težavam v družbi RDG, ki so posledica razmer v gradbeništvu ter po vsej verjetnosti tudi slabega vodenja družbe.

Odpravljanje posledic privatizacije elektrarn

Ustanovitev holdinga slovenskih elektrarn je SDE podprla že na konferenci v Novi Gorici. V minulem letu je tako konferenca elektrogospodarstva največ pozornosti namenila odpravljanju težav pri ustanavljanju holdinga ter oblikovanju sistema sodelovanja sindikatov v holdingu. V zadnjem času se je odprlo še vprašanje razvoja in usode družb, ki niso povezane v holding.

Sicer pa se je konferenca elektrogospodarstva v drugi polovici lanskega leta srečala z začetkom procesa privatizacije elektrogospodarstva. Konferenca je že predstavila ključne sindikalne zahteve v tem procesu. Da bi lažje branili interese zapos-

lenih, je SDE imenoval posebno skupino za pravo študije o socialnih vidikih predvidene privatizacije, v vladini komisiji pa se bodo predstavniki SDE odločno zavzemali za ohranitev socialne varnosti zaposlenih.

V sestavi konference premogovništva v minulem letu ni prišlo do sprememb, saj na tem področju ni bila ustanovljena nobena nova družba, prav tako pa ni bila nobena ukinjena. Partnerji za socialni dialog s sindikatom so različni, saj družbe spadajo pod okrilje dveh ministrstev – za okolje in prostor in za gospodarstvo. Za to konferenco je značilno, da imajo skoraj vse družbe svoj zakon o zapiranju. Konferenca je največ pozornosti namenila sodelovanju pri oblikovanju kadrovske-socialnih programov in reševanju problemov trajno presežnih delavcev.

V rudnikih v zapiranju so v tem času z različnimi aktivnimi in pasivnimi ukrepi zmanjšali število zaposlenih s 172 na 126 delavcev. Tudi v družbi RTH Trbovlje se število zaposlenih zmanjšuje, v minulem letu so rešili status okoli 150 delavcev.

V rudniku Žirovski vrh so prav tako sprejeli program reševanja problemov trajno presežnih delavcev. Veliko težav imajo zaradi izgube dela, nespoštovanja kolektivnih pogodb in notranjih konfliktov tudi v družbi RGD Trbovlje.

Najtežje je v Nafti Lendava

Konferenca drugih dejavnosti v SDE je posvetila največ pozornosti zagotavljanju socialne varnosti zaposlenih v vseh družbah. V Nafti Lendava zaposlenim že več let nenehno grozi izguba delovnih mest. V rafineriji, ki je bila najmočnejši člen v verigi proizvodnih enot družbe, že poldrugo leto ne teče proizvodnja, zato je okoli 30 delavcev nenehno doma na čakalnju. Sindikat se je z vodstvom podjetja uspel dogovoriti, da je število čakajočih minimalno in da se izvaja s presledki.

SDE je od lastnikov na več razgovorih zahteval čimprejšnjo sanacijo družbe. Na začetku letošnjega leta je predsednik vlade ob svojem obisku obljubil sanacijo Nafta, vendar se zaenkrat ni še nič zgodilo.

Zaradi slabega finančnega položaja je uprava Nafta odklonila dogovor o dodatnem pokojninskem zavarovanju za vse zaposlene. Člani SDE v Nafti imajo vložene tudi tožbe zaradi nespoštovanja izplačila plač po kolektivni pogodbi v letu 2000. SDE je za sodno takso založil 3,8 milijona tolarjev.

V Plinarni Maribor je sindikalno delo kljub

Delovno predsedstvo je vodil Valter Vodopivec.

Člani konference so zasedali v Aparthotelu na Pohorju.

Franc Dolar: Kongres SDE moramo pripraviti tako, kakor to v našem sindikatu znamo.

Iztok Cilenšek: Sindikat je uspešno ščitil pravice delavcev v rudnikih.

deluje že četrto leto, lani pa je na njegov naslov prispelo 25 vlog za dodelitev solidarnostne pomoči. Ob upoštevanju kriterijev je sklad pozitivno rešil 18 vlog in razdelil za 2.350.156 tolarjev socialnih pomoči. Šestim članom je dodelil solidarnostno pomoč zaradi težkega socialnega položaja, enemu zaradi zdravstvene ogroženosti in enemu zaradi elementarne nesreče. Zaradi smrti je sklad s solidarnostnimi sredstvi pomagal desetim družinam.

Poročilo nadzornega od-

bora je predstavil **Aleksander Marič**. Dejal je, da je bilo finančno-materialno poslovanje SDE skrbno in v skladu s predpisi in sklepi organov. Predlagal je, naj se ostanek pri-

spremembam lastniške strukture teklo mirno. Le pred kratkim je prišlo do alarma zaradi morebitnega zmanjšanja števila delovnih mest v primeru izgube koncesije za oskrbo mariborskega območja z zemeljskim plinom. Ker je SDE pravočasno posredovala, do tega problema sploh ni prišlo.

V Interini v Ljubljani so sklenili ugodno dodatno pokojninsko zavarovanje za delavce. Predstavniki SDE pa so z vodstvom podjetja opravili tudi nekaj pogovorov o spoštovanju kolektivne pogodbe in o zagotavljanju pogojev za delo sindikata v družbi.

Konferenca drugih dejavnosti ni uspela skleniti panožne kolektivne pogodbe za naftno plinsko gospodarstvo, saj se delodajalska stran pogajanj ni udeležila. Zato si bo konferenca prizadevala to nalogo uresničiti v naslednjem obdobju.

SDE je član dveh mednarodnih konfederacij sindikatov: EMCF (sindikat kemije, energetike, rudarstva) in PSI (sindikat javnih služb in energetike). Je tudi član njenih evropskih združenj EMCF in EPSU. V vseh omenjenih združenjih sodeluje SDE kot enakopraven član, v nekaterih pa ima celo povezovalno vlogo, predvsem na področju držav bivše Jugoslavije in v državah višegradske skupine.

Leto 2001 je bilo za energetike na mednarodnem področju zelo razgibano. Predstavniki SDE so se udeležili mnogih manifestacij v tujini in sodelovali na konferencah v Bruslju, Ženevi, Luksemburgu, Dunaju, Atenah, Beogradu, Bratislavi, Budimpešti, Pragi in Rimu. SDE je sam gostil mednarodno konferenco v Radencih in v Ljubljani. Pridobitve, ki si jih je SDE zagotovil s takšnim povezovanjem, so po Vodopivčevih besedah neprecenljive za uresničevanje programskih ciljev.

V minulemu letu je uspešno delovala tudi komisija za žensko politiko pri SDE, ki se je povezala z odborom za ženska vprašanja pri sindikatu KNG Slovenije. Sodelovala je tudi s Sindikatom zdravstva in socialnega skrbstva. Oba odbora sta skupno pripravila srečanje sindikalist iz držav na območju nekdanje Jugoslavije. Pripravila je tudi vprašalnik za ženske, ki delajo v energetiki. Analiza odgovorov bo pokazala, kakšen je položaj žensk v tej panogi.

Solidarnostni sklad uspešno deluje že četrto leto

Poročilo o delu solidarnostnega sklada je predstavil predsednik sklada **Jurij Žvan**. Sklad

Boris Jesenšek: Pravitelnike SDE v družbah bo treba uskladiti z dopolnjenim statusom.

Jurij Žvan: SDE je lani iz solidarnostnega sklada namenil za socialne pomoči preko 2.350.000 tolarjev.

hodkov iz leta 2001 razporedi med nerazporejena sredstva za leto 2002. Hkrati je predlagal, naj SDE del sredstev stavkovnega sklada dolgoročno veže pri več bankah. Koliko sredstev se je že zbralo v stavkovnem skladu, pa ni povedal, saj gre za sindikalno skrivnost, za katero delodajalska stran ne sme izvedeti.

Za spoštovanje kolektivnih pogodb je dopuščena uporaba vseh sredstev

Ko je predsednik SDE **Franc Dolar** govoril o programu dela v letošnjem letu, je na prvo mesto postavil zavzemanje za spoštovanje kolektivnih pogodb. Za spoštovanje podpisanih kolektivnih pogodb je sindikat pripravljen uporabiti vsa legitimna sredstva. SDE se bo na naprej boril tudi za zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih in za zaposlitvene perspektive delavcev v energetiki. Veliko pozornosti bo sindikat posvetil tudi lastninskemu preoblikovanju podjetij. Med prednostne naloge je Dolar uvrstil tudi mednarodno sodelovanje SDE in razvijanje sindikalne organizacije ter zavzemanje za njeno čim večjo učinkovitost.

Dolar je opozoril tudi na povsem konkretne naloge SDE v letošnjem letu. Omenil je vzpostavitev medsebojnih odnosov z vodstvom holdinga Slovenske elektrarne, izvajanje tripartitnega sistema dogovarjanja v okviru ekonom-

Alojz Istinič se je zavzel za boljše informiranje članov preko spletne strani na internetu.

Janez Artač: Sindikati so bili v razpravah o novem zakonu o delovnih razmerjih preveč popustljivi.

sko-socialnega odbora, aktivnosti ob odpiranju in liberalizaciji notranjega energetskega trga, aktivnosti v zvezi s privatizacijo energetskih podjetij, aktivnosti za socialno varnost zaposlenih, spremljanje izvajanja zakona o zapiranju rudnikov, izobraževanje, sodelovanje delavcev pri upravljanju, notranjo gradnjo in krepitev SDE, aktivnosti komisije za žensko politiko in druge naloge.

Usoda Nafta je še vedno negotova

Aleksander Marič iz Nafta je v razpravi dejal, da se razmere v tem podjetju spreminjajo iz ure v uro. »Ko gremo delavci Nafta zjutraj na delo, ne vemo, kaj nas čaka v službi. Pred tremi meseci sta bila v Nafti Drnovšek in Petrinova, ki sta obljubila sanacijo Nafta, vendar se do danes ni še nič premaknilo. Ob tem pa se Nafta čedalje bolj potaplja v svojih problemih. Delavci zato ne verjamejo nikomur več, saj imajo slabe izkušnje z obema lastnikoma: Petrolom in državo. Če se v desetih dneh ne bo nič spremenilo, bomo delavci z avtobusi odšli protestirat v Ljubljano pred vladno palačo,« je dejal Marič.

Iztok Cilenšek je dejal, da se delavci v pregovorništvu zavedajo, kakšna usoda jih čaka, saj se rudniki zapirajo. Zato se še toliko bolj odločno borijo za svoj ekonomski položaj. V minulemu letu po Cilenškovih navedbah nihče bil noben socialno ogrožen ali poslan na zavod za zaposlovanje.

Cilenšek je menil, da nekatere regije same ne morejo poskrbeti za prezposlitev rudarjev, saj za to nimajo več dovolj možnosti. Po njegovem mnenju bi morala delavcem, ki bodo v rudnikih zgubili zaposlitev, z različnimi zakoni bolj pomagati država.

Cilenšek se je v imenu delavcev rudnika Trbovlje Hrastnik zahvalil za sindikalno solidarnostno pomoč, ki so jo prejele družine lani ponesrečenih rudarjev. Posebej dragoceno je bilo, da je sindikalna pomoč prišla hitro. Ob tem se je Cilenšek zahvalil tudi sindikatom družb in družbam, ki so prispevali sredstva v sklad za pomoč otrokom ponesrečenih (Termoelektrarna Trbovlje, Toplarna Ljubljana, Eles, Žirovski vrh in Rudnik Zagorje).

Alojz Istinič iz Soških elektrarn je opozo-

Aleksander Marič: Če se sanacija Nafta ne bo začela v naslednjih desetih dneh, bomo delavci z avtobusi odšli v Ljubljano.

ril, da bi se moral SDE še bolj posvetiti problematiki zaposlovanja v Holdingu slovenske elektrarne, kamor zdaj odhajajo najboljši kadri, hčerinske družbe pa zaradi tega v kadrovskem smislu stagnirajo. Zavzel se je tudi za boljše informiranje članov SDE preko spletne strani na internetu.

Janez Artač iz Toplarne Ljubljana

pa je vprašal, kaj bo delavcem prinesel novi zakon o delovnih razmerjih. Izrazil je bojazn, da so sindikati na pogajanjih o novem zakonu preveč popustili, zato se bo morali na uresničevanje novega zakona dobro pripraviti, sicer se lahko pravice delavcev zmanjšajo.

O problemih v Nafti Lendava sta govorila tudi **Jože Kopinja** in **Ivan Krpan**. Oba sta opozorila, da je takojšnja sanacija podjetja nujna. **Boris Jesenšek**, predsednik statutarne komisije, je opozoril, da je SDE lani temeljito spremenil svoj statut. Zato bo potrebno prenoviti ali na novo izdelati tudi druge splošne akte na vseh ravneh – tudi v sindikatih družb.

Sklepi, stališča in jasne zahteve

Po razpravi so člani konference sprejeli predložena poročila o delu, program dela in posebna stališča, ki jih je pripravila komisija v sestavi **Iztok Cilenšek**, **Aleksander Marič** in **Jurij Žvan**. Vanje so zapisali, da konferenca SDE zahteva od vlade, da takoj obravnava in sprejme program finančne sanacije Nafta Lendava. Program sanacije Nafta naj bo takšen, da bo zagotovil ohranitev maksimalnega števila delovnih mest. Morebitnim trajno presežnim delavcem pa bi morali zagotoviti ustrezne odpravnine, starejšim delavcem pa socialno varnost s predčasnimi upokojitvami. »SDE podpira vse aktivnosti sindikata Nafta in mu bo nudil celovito podporo pri izvedbi aktivnosti za zaščito interesov delavcev,« so sklenili člani konference.

Jože Kopinja: Sanacija Nafta ni več mogoče odlagati.

Člani konference so se posebej zavzeli tudi za dosledno izvajanje vseh zakonov, ki urejajo zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih v premožnosti. Konferenca zahteva od lastnikov in vodstev premožniških družb temeljito analizo kadrovske-socialnih programov in

sprejem aktivnosti, ki bodo zagotovile reševanje problemov trajno presežnih delavcev. »Zahtevamo, da se pri odpiranju novih delovnih mest maksimalno angažirajo regije, kjer so premožniki, saj imajo za to podlago in sredstva v sprejetih zakonih.

Člani konference so menili, da ZSSS ne nastopa dovolj energično ob aktivnostih za sprejem novega zakona o delovnih. »Zavedamo se sprememb v družbi, vendar ocenjujemo, da je potrebno za zaščito temeljnih pravic uporabiti vsa sredstva in to od krovne organizacije ZSSS tudi zahtevamo.

Program dela bodo podrobneje razčlenili na konferencah dejavnosti

Konferenca SDE je predlagala takojšen sklic sindikalnih konferenc posameznih dejavnosti energetike. Na njih bodo sprejeli podrobne programe dela.

Razmere in probleme na področju energetike v svojih državah sta predstavila tudi predsednika sindikatov energetike Češke in Slovaške **Jiri Kubiček** in **Vladimir Mojš**. Izkušnje

Dobitniki odličij v družbi funkcionarjev SDE (od leve): Iztok Jaksetič, Edvard Koncilija, Ervin Vidmar (predsednik komisije za odličja), Ivan Krpan, Franc Dolar, Marjan Srpak in Branko Valič.

čeških in sloveških sindikalistov bodo članom in funkcionarjem SDE v pomoč pri privatizaciji in liberalizaciji trga na področju energetike pri nas.

Po konferenci je bila še okrogla miza o energetski politiki, na kateri so sodelovali tudi državni sekretar za energetiko **dr. Robert Golob**, član uprave holdinga Slovenske elektrarne **Ladislav Tomšič**, direktor Dravskih elektrarn **Ivan Kralj** in njegov sodelavec **Viljem Pozeb**. O njej bomo poročali v naslednji številki Nove Delavske enotnosti.

Tomaž Kšela

Kdaj bo Drnovšek izpolnil svojo obljubo?

«Ko je konec januarja Nafto obiskal predsednik vlade Janez Drnovšek, sem ga opozoril, da je vprašanje razvoja Nafta nerešeno že osem let. Delavci zaradi tega živimo v negotovosti, saj ne vemo, kako bo z našimi delovnimi mesti in socialno varnostjo. Podjetje še vedno pestijo stari dolgovi za neizgrajeno rafinerijo in postavitev Metanola ter tedanjega jugoslovanskega naftovoda. Zato ima Nafta težave z likvidnostjo, vse težave podjetja pa na svoji koži najbolj občutimo delavci. Oba lastnika – Petrol in vlada, sta večkrat obljubila sanacijo in uvajanje nadomestnih programov, vendar sta doslej storila bore malo. Predsedniku Drnovšku sem povedal, da so se delavci želeli ob njegovem

Predsednik sindikata lendarvske Nafta Ivan Krpan je v tem podjetju zaposlen že več kot 30 let.

prihodu zbrati pred upravno zgradbo, da bi jim pojasnil politiko vlade do Nafta. Prosil sem ga, naj mi pove, kaj naj sporočim delavcem.

Drnovšek mi je zagotovil, da bo Nafta v kratkem dolgoročno sanirana in me prosil, naj to prenesem tudi delavcem. Sedaj mineva že tretji mesec od Drnovškovega obiska, vendar se s sanacijo Nafta ni zgodilo še nič konkretnega.

Če do dolgoročne sanacije ne bo prišlo, si bo sindikat družbe v sodelovanju z drugimi sindikati začel prizadevati, da bi v Pomurju, ki je razvojno zapostavljeno, organizirali vsesplošno na konferenci SDE pove-

šen protest.» je dal Ivan Krpan.

T. K.

Predlog za sklenitev kolektivne pogodbe o obračunavanju in nakazovanju sindikalne članarine

Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov je na svoji 23. seji 9. in 10. aprila obravnavalo informacijo o poteku sprejemanja predloga zakona o delovnih razmerjih in informacijo o poteku pogajanj za sklenitev socialnega sporazuma.

Predsedstvo ZSSS je zelo kritično ocenilo ravnanje državnega zbora, ki je zavrnil amandmaja Vlade RS za novi 203. a člen pri drugi obravnavi predloga zakona o delovnih razmerjih, in matičnega delovnega telesa državnega zbora, ki je zavrnilo amandma vlade za novi 210. a člen v tretji obravnavi predloga zakona o delovnih razmerjih. Predlog zavrženega amandmaja naj bi na trajnejših osnovah uredil obračunavanje in plačevanje sindikalne članarine. Predlog zavrženega amandmaja je sestavni del dogovora o uskladitvi vseh odprtih vprašanj v predlogu zakona o delovnih razmerjih in je bil med so-

cialnimi partnerji in Vlado Republike Slovenije usklajen.

Ker zavrnitev predlaganega amandmaja pomeni kršitev dogovora socialnih partnerjev in vlade, predsedstvo ZSSS predlaga sklenitev kolektivne pogodbe o obračunavanju in nakazovanju sindikalne članarine. Predlog kolektivne pogodbe pošilja ZSSS vsem subjektom, ki so podpisali izjavo o usklajenosti predloga zakona o delovnih razmerjih.

Predsedstvo ZSSS predlaga vsem podpisnikom predlagane kolektivne pogodbe, da do začetka pogajanj za sklenitev socialnega sporazuma sporočijo svojo odločitev o tem, ali bodo sklenili predlagano kolektivno pogodbo. Predsedstvo ZSSS utemeljeno pričakuje pozitivno odločitev vseh bodočih podpisnikov predlagane kolektivne pogodbe.

Pozitivna odločitev vseh bodočih podpisnikov predlagane kolektivne pogodbe o ob-

računavanju in odvajanju sindikalne članarine je po sklepu Predsedstva ZSSS pogoj, da ZSSS sodeluje v nadaljevanju pogajanj za sklenitev socialnega sporazuma in pogoj za sklenitev socialnega sporazuma.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

Poslano:

Združenju delodajalcev Slovenije
Združenju delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije
Gospodarski zbornici Slovenije
Obrtni zbornici Slovenije
Vladi Republike Slovenije
Konfederaciji sindikatov Slovenije Pergam
Konfederaciji sindikatov 90 Slovenije
Neodvisnosti-Konfederaciji novih sindikatov Slovenije
Slovenski zvezi sindikatov Alternativa

V skladu s 112. in 114. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS št. 14/90, 5/91 in 71/93) sklepata pogodbeni stranki:

predstavniki delodajalcev:
Združenje delodajalcev Slovenije,
Združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije,
Gospodarska zbornica Slovenije,
Obrtna zbornica Slovenije,
Vlada Republike Slovenije

in predstavniki sindikatov:
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije,
Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam,
Konfederacija sindikatov 90 Slovenije,
Neodvisnost-Konfederacija novih sindikatov Slovenije,
Slovenska zveza sindikatov Alternativa

Kolektivno pogodbo o obračunavanju in nakazovanju sindikalne članarine

1. člen

S to kolektivno pogodbo pogodbene stranke urejajo obračunavanje in nakazovanje sindikalne članarine za člane sindikatov, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije in ki so zaposleni pri delodajalcih, ki imajo sedež oziroma podružnice na območju Republike Slovenije ali trajneje opravljajo dejavnost na območju Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije sklepa to kolektivno pogodbo kot delodajalec za zaposlene v javnem sektorju, pri katerih ima neposredno ali posredno funkcijo delodajalca.

2. člen

Delodajalci v skladu z akti sindikatov, ki jih zastopajo podpisniki te pogodbe, zagotavljajo tehnično izvedbo obračuna in nakazovanja sindikalne članarine za pri njih zaposlene delavce in vajence, ki so člani sindikatov.

3. člen

Ta kolektivna pogodba velja tudi za obračunavanje in nakazovanje sindikalne članarine za člane sindikatov, ki so začasno brezposelni, ki so začasno odsotni zaradi bolezni in jim nadomestilo plače izplačuje Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, in ki so na porodniškem oziroma starševskem dopustu.

4. člen

K tej kolektivni pogodbi lahko naknadno pristopijo druge delodajalske organizacije, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije in katerih člani so delodajalci, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, in sindikati oziroma njihove zveze in konfederacije, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, in v katere so včlanjeni delavci, ki so zaposleni pri delodajalcih, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije.

5. člen

Ta kolektivna pogodba lahko preneha le s soglasjem podpisnikov predstavnikov delodajalcev in podpisnikov predstavnikov sindikatov, ki so sklenili to kolektivno pogodbo.

Ta kolektivna pogodba lahko preneha le ob koncu koledarskega leta. Odločitev o prenehanju kolektivne pogodbe mora biti objavljena najmanj šest mesecev pred njenim prenehanjem, in sicer na enak način kot ta kolektivna pogodba.

6. člen

Podpisniki te kolektivne pogodbe so soglasni, da se za pravice in obveznosti strank kolektivne pogodbe ter način reševanja sporov uporabljajo določbe o pravicah in obveznostih strank ter načinu reševanja sporov Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki so veljale na dan sklenitve te kolektivne pogodbe.

7. člen

Ta pogodba je sklenjena, ko jo podpišejo predstavniki delodajalskih organizacij, v katere so včlanjeni delodajalci, pri katerih je zaposlena večina delavcev, sindikati, v katere je včlanjena večina članov sindikatov, in Vlada Republike Slovenije.

8. člen

Ta kolektivna pogodba se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in v glasilih podpisnikov te kolektivne pogodbe.

9. člen

Ta kolektivna pogodba začne veljati s 1. januarjem 2003.

Podpisniki:
Delodajalske organizacije,
Vlada Republike Slovenije,
Sindikati

Amandmaji in stališča predsedstva ZSSS k predlogu zakona o kolektivnih pogodbah (za drugo obravnavo)

1. V celotnem besedilu zakona naj se beseda delojemalec nadomesti z besedo delavec.

Obrazložitev: V predlogu zakona o delovnih razmerjih se enotno uporablja pojem delavec za zaposleno osebo. V slovenski zakonodaji ni nobene potrebe po uveljavitvi pojma delojemalec, ki je uveljavljen edino v nemški in avstrijski zakonodaji zaradi Bismarckove delitve na delavce in uslužbence.

2. Predlog zakona že upošteva določbe Konvencije MOD št. 154 o pospeševanju kolektivnih pogajanj. Hkrati s predlogom zakona o kolektivnih pogodbah naj se ta konvencija ratificira skupaj s priporočilom k njej.

3. Zakon mora določiti, da posegi države v sklenjene kolektivne pogodbe v skladu z načeli civilnega prava niso dovoljeni, razen če bi izvajanje sklenjenih kolektivnih pogodb rušilo gospodarsko in socialno-ekonomsko ureditev ter pravice in položaj delodajalcev in delavcev. Stranka, ki kot delodajalec sklone kolektivno pogodbo, ne more brez soglasja druge strani – sindikatov, predlagati ukrepov, s katerimi se omejuje izvajanje sklenjenih kolektivnih pogodb.

4. Zakona naj se imenuje: Zakon o kolektivnih pogodbah in reprezentativnosti sindikatov in delodajalcev.

Obrazložitev: Predlog zakona že ureja reprezentativnost delodajalcev, ki do sedaj še ni bila urejena, na novo pa je treba urediti reprezentativnost sindikatov, ker je zakon o reprezentativnosti neustrezen in omogoča, da reprezentativnost pridobi skoraj vsak sindikat oziroma združenje sindikatov.

3. člen

V tretjem členu naj se doda nov 2. odstavek:

Kolektivne pogodbe iz prejšnjega odstavka (za zaposlene v državnih organih in v javnih službah) lahko kot stranka na strani delavcev sklepajo posamezni sindikati in njihova združenja, v katere so včlanjeni delavci v teh or-

ganih, skupnostih oziroma javnih službah.

4. člen

Drugi odstavek tega člena naj se spremeni in naj se glasi: Kolektivna pogodba v normativnem delu vsebuje določbe, s katerimi se urejajo pravice in obveznosti delavcev in delodajalcev pri sklepanju pogodb o zaposlitvi, v času trajanja delovnega razmerja in v zvezi s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi, plačilo za delo ter drugi osebni prejemki in povračila v zvezi z delom, varnost in zdravje pri delu, zagotavljanje pogojev za delovanje sindikata pri delodajalcu ter druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz razmerij med delodajalci in delavci.

Obrazložitev: Predlagano spremenjeno besedilo 2. odstavka je bolj skladno z izrazoslovjem novega zakona o delovnih razmerjih kot dosedanje predlagano besedilo.

6. člen

Za 3. odstavkom naj se doda nov 4. odstavek, ki naj se glasi: Stranke kolektivnih pogodb, sklenjenih na nižjih ravneh, so dolžne po sklenitvi kolektivne pogodbe na višji ravni sprožiti postopek ugotovitve skladnosti sklenjene kolektivne pogodbe na nižji ravni s sklenjeno kolektivno pogodbo višje ravni in začeti postopek njenega usklajevanja, če kolektivni pogodbi nista skladni med seboj.

Obrazložitev: Ena največjih pomanjkljivosti predloga zakona je, da ne ureja razmerja med kolektivnimi pogodbami višje in nižje ravni. Tako ni rešeno temeljno vprašanje poseganja kolektivnih pogodb višje ravni v kolektivne pogodbe nižje ravni, kadar gre za novo oziroma drugačno določanje pravic ali njihovo zmanjševanje.

12. člen

Za 2. naj se doda nov 3. odstavek, ki naj se glasi: Kolektivna pogodba obvezuje podpisnike, pravne in fizične osebe ter združenja iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi v prime-

ru, ko podpisnik izstopi iz združenja, vendar najdalj eno leto.

Obrazložitev: Določba, da je treba v kolektivni pogodbi, kadar je podpisnik združenje delodajalcev, določiti, za katere članke združenja velja, ni ustrezna. Pojem združenje delodajalcev ni pojmovno enak združenju sindikatov. Zato je mogoče to določbo razumeti tako, da velja sklenjena kolektivna pogodba le za tiste delodajalce, ki združenje delodajalcev pooblastijo za sklenitev pogodbe. Taka ureditev bi bila v nasprotju s temeljnim načelom, da kolektivna pogodba velja za člane združenja delodajalcev.

Novi 3. odstavek določa rok, v katerem kolektivna pogodba še obvezuje podpisnike in tiste, ki jih podpisniki zastopajo, tudi če izstopijo iz združenja.

13. člen

Črta naj se 2. odstavek (Delodajalec, ki ga obvezuje kolektivna pogodba, mora zagotoviti zaposlenim, ki niso člani sindikatov, podpisnikov kolektivne pogodbe, pravice, ki se nanašajo na vsebino, sklenitev in prenehanje delovnih razmerij, plače in druge osebne prejemke ter varstvo pravic pri delu najmanj v obsegu, kot jih določa kolektivna pogodba).

Obrazložitev: Določbe kolektivnih pogodb naj veljajo v celoti samo za člane sindikatov, ki so jih sklenili.

14. člen

V prvem odstavku naj se predvidi, da kolektivne pogodbe ne veljajo le za področja po standardni klasifikaciji dejavnosti, ampak tudi za podpodročja dejavnosti. Veljale naj bi, če jih podpišejo delodajalci, pri katerih je zaposlena četrtina (in ne polovica, kot piše v predlogu zakona) zaposlenih v področju dejavnosti, in reprezentativni sindikati, v katerih je organizirana četrtina (ne polovica) zaposlenih.

Obrazložitev: Zakon mora določiti, katere kolektivne pogodbe lahko postanejo splošno veljavne za vse delodajalce in za

vse zaposlene. To so lahko le kolektivne pogodbe, sklenjene za eno ali več področij oziroma podpodročij standardne klasifikacije dejavnosti.

Predlagani kriteriji za raztegnitev veljavnosti so zelo visoki, zato jih je treba omiliti. Poleg tega pa ni utemeljenih razlogov, da je kriterij za sindikate drugačen kot za delodajalska združenja. Zakon mora določiti, kdo je lahko predlagatelj splošne veljavnosti kolektivne pogodbe, in v skladu z načelom avtonomije pogodbениh strank so to lahko le stranke kolektivne pogodbe.

17. člen

Za 1. odstavkom naj se dodata nova 2. in 3. odstavek, ki naj se glasita:

(2) Če kolektivna pogodba ne vsebuje odpovednega roka, se lahko odpove z odpovednim rokom 3 mesece.

(3) Kolektivne pogodbe, sklenjene za določen čas, ni mogoče odpovedati.

Obrazložitev: Dopolnitev je potrebna za primere, če stranki kolektivne pogodbe ne določita odpovednega roka. Novi 3. odstavek pa določa, da kolektivne pogodbe, ki je sklenjena za določen čas, ni mogoče odpovedati pred potekom roka njene veljavnosti.

18. člen

Besedilo tega člena naj se spremeni in dopolni tako, da se bo glasilo: Po prenehanju veljavnosti kolektivne pogodbe se do sklenitve nove, vendar najdlje 1 leto, še naprej uporabljajo določbe normativnega dela, s katerimi se urejajo pravice in obveznosti delavcev in delodajalcev pri sklepanju pogodb o zaposlitvi, v času trajanja delovnega razmerja in v zvezi s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi, plačilo za delo ter druge osebne prejemke in povračila v zvezi z delom, varnost in zdravje pri delu ter zagotavljanje pogojev za delovanje sindikata pri delodajalcu.

Obrazložitev: Določbe tega člena je treba uskladiti s predla-

gano spremembo 2. odstavka 4. člena tega zakona.

19. člen

V 4. odstavku, ki govori o tem, kako ravnati, če se stranki ne strinjata z reševanjem spora s posredovanjem, se doda besedilo: V takem primeru stranki določita posamezna sporna vprašanja in se dogovorita, da bo glede njih veljala odločitev arbitraže. Odločitev arbitraže je za stranki obvezna. Arbitražna odločba se objavi skupaj s kolektivno pogodbo.

Obrazložitev: Sporno je, in tudi glede na avtonomijo pogodbenih strank je nesprejemljivo, da bi odločitev arbitraže nadomestila sklenitev kolektivne pogodbe. Posredovanje in arbitriranje je možno samo o posameznih spornih vprašanjih, ki jih stranki pri sklepanju, dopolnjevanju ali spreminjanju kolektivne pogodbe skupaj opredelita in se skupaj dogovorita, da bo veljala odločitev arbitraže.

32. člen

Ta člen naj se spremeni in dopolni in naj se v celoti glasi:

(1) Delodajalec mora omogočiti delavcem, de se seznanijo z vsemi kolektivnimi pogodbami, ki ga obvezujejo. V ta namen morajo biti kolektivne pogodbe vedno na razpolago na dostopnem mestu, na katerem se lahko delavci brez nadzora in vednosti vodilnih delavcev seznanijo z njihovo vsebino.

(2) Kolektivno pogodbo, sklenjeno za posameznega delodajalca, mora delodajalec v pisni obliki izročiti vsakemu zaposlenemu.

Obrazložitev: Predlog novega besedila tega člena je usklajen z zakonom o delovnih razmerjih, poleg tega pa zagotavlja pogoje, da se lahko delavci nemoteno seznanijo s kolektivnimi pogodbami, ki zavezujejo delodajalca. Hkrati pa zavezuje delodajalca, ki je sam sklenil kolektivno pogodbo, da jo izroči vsem zaposlenim.

33. člen

Za 33. členom naj se doda nov 33. a člen, ki naj se glasi:

Inšpektor za delo lahko vložiti tožbo pri pristojnem delovnem sodišču v naslednjih sporih:

- o veljavnosti kolektivne pogodbe,
- o skladnosti kolektivne pogodbe z drugo kolektivno pogodbo, s katero mora biti skladna,

- o skladnosti kolektivne pogodbe z zakonom in drugimi predpisi,
- v kolektivnem delovnem sporu, za katerega je v skladu z zakonom pristojno delovno sodišče.

Obrazložitev: Predlagani novi člen omogoča, da inšpekcija za delo v funkciji nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov ter kolektivnih pogodb vlaga tožbe, ki pomenijo povečan nadzor inšpekcije nad izvajanjem kolektivnih pogodb.

34. člen

V tem členu je treba namesto Agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje napisati naziv institucije, ki bo lahko nadzirala izvajanje kolektivnih pogodb.

36. člen

Predlagane kazni v 1. in 2. odstavku (1.000.000 in 100.000 tolarjev) naj se povečajo na 2.000.000 oziroma 200.000 tolarjev.

Obrazložitev: Predlagane kazni so prenizke, zato naj se povečajo, da bodo že zagrožene kazni delovale preventivno.

37. člen

Predlagane kazni v 1. in 2. odstavku (1.000.000 in 100.000 tolarjev) naj se povečajo na 2.000.000 oziroma 200.000 tolarjev.

Dodata naj se nov 3. in 4. odstavek, ki naj se glasi:

(3) Z denarno kaznijo najmanj 5.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek družba ali druga pravna oseba in posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, za katerega velja kolektivna pogodba, če je prekršek iz 1. odstavka storjen zoper več zaposlenih ali če so kršene določbe kolektivnih pogodb o pogojih za delo sindikata.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Za X. poglavjem naj se dodata novi XI. in XII. poglavje, in sicer:

XI. REPREZENTATIVNOST SINDIKATOV in

XII. REPREZENTATIVNOST DELODAJALCEV

Nova ureditev reprezentativ-

Nadaljevanje na naslednji strani

Sindikalna lista

April 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

- cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.252,00
- polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.125,00
- znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.480,00

2. Kilometrini

(od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26
(od 1. 1. 2002 dalje)	49,68	49,68
(od 8. 1. 2002 dalje)	50,46	50,46
(od 5. 2. 2002 dalje)	50,97	50,97
(od 19. 2. 2002 dalje)	51,42	51,42
(od 5. 3. 2002 dalje)	51,63	51,63
(od 19. 3. 2002 dalje)	53,76	53,76
(od 3. 4. 2002 dalje)	55,35	55,35
(od 16. 4. 2002 dalje)	57,24	57,24

3. Ločeno življenje* 92.718,00 62.066,00

4. Prenosišče - povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2002)

- po SKPGD (na delovni dan) 665,00 665,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	64.887,00	52.178,00
- za 20 let	97.331,00	78.266,00
- za 30 let	129.774,00	104.355,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

463.592,00	679.191,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje	oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

- po SKPD - ob smrti delavca	139.078,00	104.355,00
- ob smrti v ožji družini	69.539,00	-

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2002) 94.675,00 94.675,00

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2002) 47.570,00 47.570,00

6. Regres za letni dopust

- najmanj	117.298,00	
- ali največ	149.865,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. Minimalna višina letošnjega regresa za letni dopust še ni določena. Če bo obveljalo, da je dovoljeno izplačati največ 70 % povprečne plače, bi po zadnjih znanih podatkih regres znašal 163.896 tolarjev.

nosti sindikatov naj temelji na naslednjih načelih in postopkih:

1. Sindikati so lahko »represntativni« in »najbolj repesntativni«.

2. V načelu je vsak sindikat repesntativen. Repesntativnost sindikata se ugotavlja za raven področja, podpodročja in oddelka standardne klasifikacije dejavnosti in za posameznega delodajalca. Poslovni sistem (koncern) ima lahko položaj posameznega delodajalca.

3. Kriteriji za ugotavljanje repesntativnosti sindikata so:

- da je svobodno ustanovljen in se zaposleni vanj svobodno včlanjujejo,
- da je demokratično organiziran, organi in funkcionarji pa so voljeni za omejen mandat,
- da deluje brez prekinitve najmanj 6 mesecev,
- da je neodvisen od državnih organov in delodajalcev,
- da se financira pretežno iz članarine in drugih lastnih dejavnosti, ki ne smejo biti namenjene ustvarjanju dobička,
- da ima najmanj določeno število članov.

4. Združenje (zveza oziroma konfederacija) sindikatov pridobi status repesntativnega združenja sindikatov, če so vanj združeni najmanj štiri sindikati, organizirani za različna področja, podpodročja oziroma oddelke standardne klasifikacije dejavnosti in izpolnjuje kriterije iz 2., 3., 4. in 5. alineje točke 3.

5. Postopek za ugotavljanje repesntativnosti sindikata se lahko začne na zahtevo sindikata ali delodajalca. Repesntativnost sindikata pri delodajalcu ugotavlja delodajalec, repesntativnost na drugih ravneh pa ministrstvo, pristojno za delo. Delodajalec oziroma ministrstvo zavrne izdajo odločbe o repesntativnosti sindikata, če sindikat ne izpolnjuje kriterijev ali če je vanj včlanjenih manj kot 5 odstotkov zaposlenih pri delodajalcu oziroma pri delodajalcih ravni ugotavljanja repesntativnosti.

6. Sindikat dejavnosti, ki je organiziran za dejavnost področja oziroma podpodročja standardne klasifikacije dejavnosti, lahko pridobi status najbolj repesntativnega sindikata dejavnosti za območje države, če izpolnjuje poleg kriterijev za določitev repesntativnosti še naslednje dodatne kriterije:

- da deluje brez prekinitve najmanj eno leto,
- da deluje na območju celotne države,

– da je vanj včlanjenih najmanj 35 odstotkov zaposlenih pri delodajalcih na področju oziroma podpodročju dejavnosti,

– da je podpisnik najmanj ene kolektivne pogodbe za področje oziroma podpodročje standardne klasifikacije dejavnosti.

7. Združenje (zveza oziroma konfederacija) sindikatov lahko pridobi status najbolj repesntativnega združenja sindikatov za območje države, če poleg kriterijev za pridobitev repesntativnosti izpolnjuje še naslednje kriterije:

- da deluje na območju celotne države,
- da so vanjo včlanjeni najmanj štiri sindikati dejavnosti iz štirih različnih področij oziroma podpodročij standardne klasifikacije dejavnosti,
- da deluje najmanj eno leto,
- da je v sindikatih, včlanjenih v združenje sindikatov, včlanjenih najmanj 25 % zaposlenih v dejavnosti, za katero je sindikat organiziran.

8. V postopku ugotavljanja izpolnjevanja kriterijev za pridobitev najbolj repesntativnega sindikata dejavnosti oziroma najbolj repesntativnega združenja sindikatov za območje države se ministrstvo, pristojno za delo, posvetuje z ustreznimi najbolj repesntativnimi združenji delodajalcev in organi oziroma organizacijami, ki opravljajo naloge najbolj repesntativnih združenj za dejavnost oziroma za več dejavnosti.

9. Sindikati dejavnosti, ki so člani najbolj repesntativnega združenja sindikatov, pridobijo status najbolj repesntativnega sindikata dejavnosti, če v celoti izpolnjujejo kriterije iz 1., 3. in 4. alineje točke 7. Sindikat dejavnosti, ki ne izpolnjuje kriterija iz 4. alineje, lahko pridobi status najbolj repesntativnega sindikata, če se s tem izrecno strinja najbolj repesntativno združenje delodajalcev ali organ oziroma organizacija, ki opravlja naloge najbolj repesntativnega združenja delodajalcev za to dejavnost področja oziroma podpodročja iz standardne klasifikacije dejavnosti.

10. Najbolj repesntativna združenja sindikatov za območje države v skladu s svojimi akti sklepajo socialne sporazume in druge dokumente socialnega dialoga na ravni države ter kolektivne pogodbe, kadar ti akti veljajo za več področij oziroma

podpodročij dejavnosti, volijo oziroma imenujejo predstavnike delavcev v najvišje organe socialnih zavarovanj za območje Slovenije, imenujejo člane v ekonomsko-socialni svet in opravljajo druge naloge v skladu s posebnimi zakoni.

11. Kriteriji za ugotovitev repesntativnosti in kriteriji za ugotovitev največje repesntativnosti morajo biti stalno izpolnjeni. Izpolnjevanje pogojev preverja delodajalec oziroma organ, ki ugotavlja repesntativnost, ali druga organizacija po njegovem pooblastilu. Izpolnjevanje pogojev se preverja na zahtevo drugih (sindikato oziroma delodajalskih organizacij) ali pa preverjanje opravi delodajalec oziroma organ na lastno iniciativo.

12. S sprejemom zakona o kolektivnih pogodbah ter repesntativnosti sindikatov in delodajalcev prenehajo veljati določbe zakona o repesntativnosti sindikatov, določbe I. in III. poglavja zakona o repesntativnosti sindikatov pa se sprejmejo kot nov zakon o pravni osebnosti sindikatov.

Za pridobitev statusa repesntativnosti in največje repesntativnosti združenj delodajalcev se uporabijo smiselno enaki kriteriji in smiselno enak postopek, kot je določen za pridobitev statusa repesntativnosti in največje repesntativnosti sindikatov in združenj sindikatov.

38. člen

Ta člen naj se spremeni in naj se glasi: Ne glede na določbe XII. poglavja se do izteka veljavnosti kolektivnih pogodb, ki so v veljavi na dan uveljavitve tega zakona, kot repesntativna združenja delodajalcev po tem zakonu štejejo tiste organizacije delodajalcev, ki so ob uveljavitvi tega zakona podpisniki veljavnih kolektivnih pogodb, sklenjenih za območje Republike Slovenije.

Obrazložitev: Repesntativnost delodajalskih organizacij je mogoče zagotoviti le postopno. Zato je treba zaradi zagotovitve veljavnosti sklenjenih kolektivnih pogodb v prehodnih določbah zakona določiti, da so repesntativne delodajalske organizacije vse tiste, ki so na dan uveljavitve zakona podpisniki veljavnih kolektivnih pogodb za območje države.

40. člen

Ta člen naj se spremeni in naj se glasi:

(1) Določbe kolektivnih pogodb, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, se uporabljajo do sklenitve novih kolektivnih pogodb oziroma najdlje eno leto po preteku roka njihove veljavnosti.

(2) Kolektivne pogodbe, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, so kolektivne pogodbe s splošno veljavnostjo.

Obrazložitev: Zakon ne sme poseči v veljavno sklenjene kolektivne pogodbe, ki jih lahko nadomestijo le nove. Če nova kolektivna pogodba ni sklenjena, je treba določiti še najdaljši rok njene uporabe. Novi odstavek je potreben samo zaradi jasnosti, čeprav imajo vse veljavne kolektivne pogodbe glede osebne veljavnosti določbo, da veljajo za vse zaposlene in za vse delodajalce, če gre za nadpodjetniško raven kolektivnih pogodb.

Za 40. členom naj se doda nov 40. a člen, ki naj se glasi: Sindikati in njihova združenja ter združenja delodajalcev so dolžni v roku 6 mesecev po uveljavitvi tega zakona vložiti zahtevo za pridobitev statusa repesntativnega oziroma najbolj repesntativnega sindikata oziroma združenja sindikatov in repesntativnega oziroma najbolj repesntativnega združenja delodajalcev v skladu z določbami tega zakona.

Do pridobitve statusa po določbi prejšnjega odstavka imajo sindikati status repesntativnih sindikatov v skladu z odločbami o svoji repesntativnosti, izdanimi na podlagi zakona o repesntativnosti sindikatov.

Če sindikat v roku iz prvega odstavka tega člena ne zaprosi za pridobitev statusa repesntativnega oziroma najbolj repesntativnega sindikata, izgubi status repesntativnega sindikata.

Obrazložitev: Zakon mora določiti ustrezen rok, v katerem sindikati in združenja delodajalcev pridobijo status repesntativnih oziroma najbolj repesntativnih sindikatov oziroma združenj delodajalcev ter pravne posledice, če sindikat v tem roku zaprosi oziroma ne zaprosi za ta status.

42. člen

42. člen naj se spremeni in naj se glasi: Ta zakon začne veljati 1. januarja 2003.

Obrazložitev: Rok uveljavitve tega zakona je treba uskladiti z rokom uveljavitve zakona o delovnih razmerjih.

Republiški odbor sindikata zasebnega varovanja

Kako usposobiti starejše varnostnike

Republiški odbor sindikata zasebnega varovanja, ki deluje v okviru SKVNS, je prejšnji teden obravnaval problematiko poklicnih varnostnikov. Na seji so sodelovali tudi Ingo Paš, sekretar zbornice zasebnega varovanja, Darko Marjanovič z ministrstva za notranje zadeve in Jana Uran, namestnica glavnega inšpektorja za delo.

O poklicnih standardih in potrebah po izobraževanju varnostnikov je uvodoma govoril **Ingo Paš**. Ti standardi omogočajo velik premik k izboljšanju razmer v varnostnih službah, saj temeljijo na izobraževanju z javno priznanimi listinami. Sprejel jih je strokovni svet pri ministrstvu za šolstvo. Pri njihovi pripravi, pri tem je bilo opravljenega veliko dela, je sodeloval tudi SKVNS, so upoštevali tudi prakso v različnih evropskih državah in direktivo EU. Na podlagi poklicnih standardov se bodo varnostniki lahko dodatno izobraževali tudi na visoki šoli. Pripravili bodo tudi programe izobraževanja, v katerih bodo varnostniki pridobivali potrebna znanja že v bližnji prihodnosti. Poklicni standardi delijo varnostnike v tri različne nazive: varnostnika čuvalja, varnostnika in varnostnika nadzornika. Standardi so skladni tudi s katalogom del, ki je priloga kolektivne pogodbe dejavnosti.

Razpravljalci so največ besed namenili sedanjemu kadrovski sestavi varnostnih služb, ki ni najboljše. Varnostne službe imajo tudi zaposlene brez osnovne šole in poklicne izobrazbe, ki jo je zahteval že leta 1994 sprejeti zakon o varnostnih službah. Zanje bo treba zagotoviti certifikatni sistem pridobivanja znanja. Poseben problem so starejši varnostniki, ki se ne bodo mogli došolati ali opraviti vsaj preizkuse znanja in tudi ne bodo mogli opraviti psihofizičnih testov. V podjetjih bodo zanje poskrbeli največkrat tako, da jih bodo postopno upokojili. Varnostnikov brez ustrezne izobrazbe je po ocenah sekretarja zbornice 400 do 500.

Kako ohraniti Log

Med občinami, nastalimi na območju bivše občine Ravne na Koroškem, že nekaj časa poteka prava mala vojna v zvezi z organizacijo komunalne dejavnosti. Čeprav to že več let uspešno opravlja podjetje Log s Prevalj, želi sedaj vsaka občina ustanoviti svoje podjetje. To vprašanje je prejšnji mesec obravnaval tudi odbor SKVNS za Koroško in sprejel izjavo za javnost. V njej ugotavlja, da drobitev enotnega podjetja ne bo izboljšala razmer, ampak povzročila nazadovanje in nezmožnost razvoja. Polemike med občinami spravljajo v negotovost zaposlene v Logu, ki ne vedo, ali bodo lahko ohranili delo. Zaskrbljeni delavci se zaradi tega obračajo tudi na svoj sindikat in pričakujejo, da bo zanje kaj ukrenil. Območni odbor je župane koroških občin pozval, naj se pri svojem ravnanju zavedajo posledic, ki jih bodo utrpeli delavci.

Izobraževanje je nujno in obvezno za vse varnostnike, saj opravljajo zelo občutljivo delo. Lahko bi se zgodilo, da bi neupravičeno kršili osebne pravice ljudi.

Razmere v varnostnih službah se izboljšujejo, vendar zaradi brezobzirne konkurence še vedno prihaja do tega, da jemljejo v službo ljudi brez potrebne izobrazbe. V nekaterih podjetjih zaposlujejo tudi prek študentskega servisa in tudi na črno.

S poklicnimi standardi je povezano tudi vprašanje službenih izkaznic. Po Marjanovičevih besedah jih nekatera podjetja izdajajo, ne da bi jih verificirala zbornica. To delajo zaradi tega, ker zaposlujejo ljudi, ki nimajo znanj za opravljanje dela varnostnikov. Primerov, da bi varnostniki bili povsem brez izkaznic pa je malo. Če jih ugotovijo, jih policisti prijavijo sodniku za prekrške.

Odbor je obravnaval tudi delo komisije za razlago kolektivne pogodbe dejavnosti. Ta je januarja letos med drugim sprejela mnenje o obračunavanju dodatkov v zvezi z delovno dobo in jubilejnimi nagradami. Po sprejetem mnenju komisija, se morajo dodatki obračunavati v odstotkih po dejansko opravljenem delu in niso sestavni del osnovne plače. V skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu pa se šteje tudi delovna doba pri njegovih pravnih prednikih, če je bila dosežena s pogodbo o prevzemu delavca tudi če je vmes bila prekinjena.

Komisija je razpravljala tudi o izvajanju kolektivne pogodbe dejavnosti. Njen predsednik Ingo Paš je med drugim ugotovil, da cenne fizičnega varovanja ne omogočajo pokrivanja predpisanih obveznosti. Ker so pre nizke, bi bilo zanje treba določiti tarifni sistem, podobno nudenju pravne pomoči. Brezobzirna konkurenca sili varnostne družbe v postopke na robu zakonitosti in tudi nezakonite. To pa je za družbe, ki bi morale preprečevati kriminal, povsem neprimerno.

F. K.

Seminar Plačni sistemi in kolektivne pogodbe za SKVNS

Prejšnji ponedeljek smo prvič izvajali seminar z naslovom Plačni sistemi in kolektivne pogodbe. Z vodstvom SKVNS smo se dogovorili, da bodo v njem sodelovali le člani tega sindikata.

Izvajalec Brane Mišič je v ospredje postavil plačno politiko kot sestavino poslovanja in makroekonomskega okolja. Predstavil je tudi plačne sisteme doma in v državah EU.

Udeleženci so se seznanili z makroekonomsko politiko kot osnovo za kolektivne pogodbe, s kolektivnimi pogodbami s poudarkom na njihovih tarifnih prilogah, pripravi na pogajanja z delodajalci in spremljanjem izvajanja kolektivnih pogodb.

Na seminarju je bilo petnajst udeležencev iz JP Toplotna oskrba Maribor, JP Energetika Ljubljana, Varnost Vič, G7 – Družba za varovanje Trzin, JP Komunala Laško, Varnost Kranj, Energetika Celje, Kostak Krško, Snaga Maribor, Komun-

la Radovljica in Infrastruktura Bled. Udeleženci so bili s seminarjem zelo zadovoljni, še posebej s prikazi primerov iz prakse. Iz odgovorov na anketne vprašalnike smo razbrali, da bi nekateri udeleženci želeli dodatna znanja o pravnih aktih, ki določajo politiko plač, konkretnih izračunih plač, pogajanjih o kolektivnih pogodbah.

Vanda Rešeta

Udeleženci seminarja med predavanjem Braneta Mišiča.

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Do zvišanja prispevne stopnje se bo opredelil ekonomsko-socialni svet

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je ta teden obravnavala poslovno poročilo za leto 2001 in predlog ukrepov za izravnavo odhodkov s prihodki. Rdečih števil se je lani nabralo že za skoraj 12 milijard. Letošnje povišanje delodajalske prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje za 0,2 odstotka ne zadošča in se izguba še naprej povečuje. Minister za zdravje Dušan Keber je na seji sodeloval od začetka do konca in prisotne nagovoril kar štirikrat. Skupščino je skušal prepričati, naj državnemu zboru predlaga povišanje prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje. Isto si je prizadeval tudi generalni direktor ZZZS Franc Košir. Človek bi dejal, da sta torej zaveznika. V resnici pa si minister želi novega generalnega direktorja, ker meni, da je dosedanji kriv za primanjkljaj v blagajni obveznega zdravstvenega zavarovanja in še bolj za primanjkljaj v zdravstvenih ustanovah in zastarelo opremo v njih. Generalni direktor očitke zavrača in namesto tega ponuja strateški razvojni program obveznega zdravstvenega zavarovanja do leta 2007 pod naslovom »Tradicija solidarnosti in spremembe po meri zavarovancev«.

Skupščina ZZZS je na predlog upravnega odbora ZZZS sprejela naslednje ukrepe za izravnavo odhodkov s prihodki ZZZS: 10-odstotno znižanje stroškov v nekaterih zdravstvenih dejavnostih na račun uvajanja dnevne bolnišnice, selektivno zmanjšanje dodatnih zdravstvenih programov, nadzor izvajanja omejitev pri predpisovanju nekaterih zdravil, laični nadzor upravičenosti bolniških odsotnosti z dela, zmanjšanje odhodkov za delo ZZZS, izboljšanje izterjave prispevkov (morebiti celo vzpostavitev lastne, od DURS-a učinkovitejše službe za izterjavo), predlogi za spremembe nekaterih predpisov, ki obveznemu zavarovanju nalagajo nove obveznosti, izterjava dolgov iz tujine itd. O dodatnem dvigu prispevne stopnje v letu 2003 (za 0,3 odstotka delavcem in za dodatnih 0,1 odstotka delodajalcem) pa bo skupščina ZZZS odločala šele, ko se bo o njej opredelil ekonomsko-socialni svet.

Tako direktor kot minister načeloma prisegata na solidarnost v obveznem zdravstvenem zavarovanju. Minister opozarja na visoke izgube bolnišnic in drugih zdravstvenih ustanov v letu 2001. Direktor pa pravi, da izgube sicer so, a vendarle najnižje v zadnjem desetletju. ZZZS kljub lastni 12-milijardni izgubi zdravstvu še vedno ažurno plačuje račune. Opozarja na slabe menedžerje v nekaterih zdravstvenih ustanovah, ki so v izgubah. Novomeška bolnišnica, na primer, menda z daleč najnižjimi cenami v Sloveniji, nima izgub. Torej res ni vse zgolj v financiranju. Nekaj je tudi v pametni razporeditvi razpoložljivega denarja.

Generalni direktor Franc Košir kljub ministrovim pomislekom še ima zaupanje skupščine ZZZS, ki ga je imenovala za naslednje mandatno obdobje. Toda generalni direktor ZZZS po maju 2002 bo le ob soglasju državnega zbora,

v katerem pa ima minister gotovo mnogo koalicijskih privrženecv.

V čem je torej razlika med ministrom in generalnim direktorjem? Osebo mislim, da se oba iskreno trudita za boljše zdravstveno varstvo Slovencev. Toda generalni direktor je pravnik, ekonomist in zavarovalničar in zato rešitev išče v racionalizaciji zdravstva in vsakoletnih pogajanjih z zdravstvom, od katerega ZZZS za nas zavarovance kupuje zdravstvene storitve. Verjame torej, da je tudi v zdravstvu treba uporabiti načela gospodarnosti ter odločanja o najbolj pametni razporeditvi razpoložljivega denarja in jih uveljavljati v vsakoletnem dogovarjanju z izvajalci zdravstvenih storitev. Minister pa je zdravnik, ki se zaveda, kaj vse vpliva na uspešnost dela zdravstvenega osebja, in skuša predvsem ustreči zdravstvu. Verjetno misli, da edino zdravstvo ve, kaj je res potrebno in pomembno za nemoten potek zdravstvene službe.

Generalni direktor je povedal doslej najbolj zanimiv argument za dvig prispevnih stopenj, o katerem naj bi razpravljal ekonomsko-socialni svet: od leta 1996 (odkar menda velja prenika prispevna stopnja za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki jo od bruto plač plačujemo delavci) so se naše plače realno povišale za 27 odstotkov. Prav naj bi bilo, da bi del tega realnega povišanja namenili tudi za obvezno zdravstveno zavarovanje! Če bo ekonomsko-socialni svet soglašal z dvigom prispevne stopnje za delojemalce za 0,3 odstotka od 1. 1. 2003 dalje, se bodo neto plače znižale za približno 600 tolarjev.

Minister opozarja, da v zdravstvu ves čas poteka sanacija in racionalizacija. Danes menda preprosto ni več prostora za dodatne obsežne racionalizacijske ukrepe. Medicinska znanost napreduje in vsako leto prihajajo bolj učinkovite in zato tudi dražje metode zdravljenja in tudi Slovenci jih bomo terjali. Zato se moramo sprijazniti s tem, da bo zdravstvo vedno dražje. Dražje pa bo tudi zato, ker je med nami vedno več starejših od 65 let, ki zdravstveno blagajno največ stanejo. Minister je skupščino pozval, naj vsi, ki ne želimo glasovati za višjo prispevno stopnjo, povemo, katere pravice naj se črtajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Katera zdravila naj ljudje od slej plačujejo iz lastnega žepa? Toda generalni direktor ZZZS je odgovoril: prav ničesar ne bomo dosegli, če bomo črtali pravice do nekaterih zdravstvenih storitev, zapisane v zakonu. Stroški ne nastajajo zaradi pravic! Stroški nastajajo zaradi obstoječih zdravstvenih kapacitet (bolnišnic, zdravstvenih domov, zdravstvenih delavcev itd.). Če se črta ena pravica, se bodo zaposleni v zdravstvu preprosto preusmerili v opravljanje drugih pravic – in terjali plačilo za svoje delo. Stroški bodo na koncu popolnoma enaki! Le pravic bo manj!

Ladislav Kaluža, predstavnik zavarovancev v skupščini ZZZS, je zatrdil, da bo programe racionalizacije v zdravstvu in za nadomestitev

iztrošene opreme moralo po zgledu gospodarskih družb, ki žele pridobiti državne subvencije za sanacijo, pripraviti kar zdravstvo samo. Morda res želi kdo načrtno izzvati zlom dosejanega sistema zdravstvenega varstva, da bi bile kasneje zdravstvene storitve prepuščene divjemu trgu in da bi na njem nekateri lahko še hitreje bogateli, je menil in mnogi so mu pritrdili. Državni sekretar Simon Vrhunec je bil nad tezo iskreno presenečen, saj naj nihče ne bi želel zloma sistema zdravstvenega varstva.

Na skupščini ZZZS pa se nismo pogovarjali samo o denarju. Predstavniki zavarovancev smo terjali tudi pogovor o kakovosti organizacije dela v zdravstvu. Minister, po mojem mnenju, zdravstvenega procesa ne vidi tako kot mi pacienti. Ne verjame »anekdotam« (kot jih imenuje sam) oziroma zgodbam o neznoznom dolgem čakanju na zdravstvene storitve po specialističnih ambulantah. Že lani, ko je na obisku v prostorih ZSSS slišal pripombe na obupno organizacijo dela v zdravstvu in na izgubo časa pacientov po čakalnicah, le-teh ni vzel resno. Resno tudi ni vzel opozoril, da je ljudem potrebno zagotoviti učinkovito in od zdravstva neodvisno informacijo o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (kakšne so čakalne dobe, kaj moramo in česa ne doplačati itd.). Zdravstvo bi lahko svojo organizacijo dela brez posebnih dodatnih stroškov bolj približalo potrebam pacientov. Zaenkrat je ta prilagojena predvsem potrebam zdravnikov in ne potrebam bolnikov. Minister ne verjame, da je organizacija dela zaradi katere skoraj vedno po čakalnicah specialistov predsedim po pet ur, problematična. Po mojem mu nikoli ni bilo treba čakati na zdravstvene storitve, saj ga kolegi gotovo vzamejo mimo vrste. Naj se postavi v našo kožo, pa bo videl!

Minister je tudi rekel, da bi državljanji, če bi bilo res, da je organizacija dela v zdravstvu tako slaba, kot se skuša prikazati z »anekdotami«, koliko časa prebijemo po zdravstvenih čakalnicah, stavkali. Stavkali pa so zdravniki. Franc Škufca iz vrst delodajalcev mu je povedal, da ljudje že stavkajo tako, da se odločajo za samoplačniške zdravstvene storitve in se tako izognejo predlogemu čakanju. Ne pozabimo: Keber se nam je lani priljubil, ker se je znal potegniti za pravice nas bolnikov in se je zelo konkretno in pogumno izrekel za odkrito razčiščenje strokovnih napak zdravstvenega osebja. Minister Keber je brez dvoma tudi prijatelj nas pacientov!

Zadnja seja skupščine ZZZS je zapustila neprijeten vtis. Čas bi bil, da minister in generalni direktor spoznata, da si prizadevata za isti cilj – urejeno zdravstveno varstvo, ki nam zagotavlja tako pomemben občutek varnosti. Prav je, da ohranimo tradicijo solidarnosti in spremembe načrtujemo po meri zavarovancev! Skupščina ZZZS bo upoštevala usklajena stališča socialnih partnerjev. Bojim se, da soglasja k zvišanju prispevne stopnje ne bo, če ne bo tudi dokazov o spremembah organizacije dela v zdravstvu.

Spomin in opomin (VI.)

Desetletnica prve splošne stavke v Sloveniji

Ob deseti obletnici prve splošne stavke v samostojni Sloveniji – 18. marca 1992 so jo organizirali Svobodni sindikati Slovenije – je ZSSS izdala posebno brošuro. V njej avtor Pavle Vrhovec opisuje dogajanja pred desetimi leti. Dogodke ilustrira več kot 30 fotografij in drugih dokumentov o stavki, v kateri je sodelovalo 400.000 članov Svobodnih sindikatov Slovenije. V nadaljevanjih objavljamo odlomke iz brošure.

Koordinacijski odbor za izvedbo splošne opozorilne stavke se je na dan stavke 18. marca 1992 sestel ob 6. uri zjutraj in še zadnjič ocenil priprave nanjo. Nato je nepretrgoma spremljal potek stavke, vse do konca novinarske konference ob 14. uri.

Za splošno opozorilno stavko koordinacijski odbor ni določil njenega skupnega začetka; čas stavke je bil prepuščen odločitvam stavkovnih odborov sindikatov dejavnosti. Takšna odločitev je bila nujna zato, ker so nekateri sindikati dejavnosti predvideli zaporo cest, sindikat energetike odvzem električne energije uporabnikom in podobno. Dogovorjeno je bilo le, da bo opozorilna stavka v vseh dejavnostih trajala dve uri. Sindikat delavcev energetike Slovenije je stavko v svoji dejavnosti, ki zaradi neizpolnenih stavkovnih zahtev iz stavke februarja 1992 ni bila več opozorilna, ampak prava, organiziral tako, da je bila polovica slovenskega gospodarstva in gospodinjstev brez elektrike od 7. do 9. ure, druga polovica pa od 20. do 21.30. ure.

Na dan stavke je bilo v časniku Delo napovedanih 39 cestnih zapor na najpomembnejših cestah, mostovih, križiščih po Sloveniji, v resnici pa jih je bilo vsaj še enkrat toliko. Pri postavljanju cestnih zapor so sindikati izkoristili bogate izkušnje iz časa osamosvojitvene vojne. Tako je na primer en sam tovornjak, postavljen na mostu v Vipavi, povzročil, da je bil za dve uri popolnoma prekinjen tovorni in drugi promet med Razdrtim in Novo Gorico. Prekinjen je bil tudi promet na cesti Ljubljana–Zagreb. V Mariboru avtobusi Certusovega mestnega prometa na vseh progah niso vozili od 6. do 9. ure. V tem času je po mariborskih ulicah krožila kolona 35 tovornjakov, vlačilcev in avtobusov, oblepljenih s plakati, ki so opozarjali na naraščajočo revščino delavcev. Pred Namom v Slovenj Gradcu se je 450 gozdarjev iz vseh štirih koroških občin pripeljalo s tovornjaki, naloženimi s hlodi, in popolnoma ohromilo promet v mestu. Tovornjaki so bili okrašeni z duhovitimi parolami, na primer: »Mi lupimo plohe, država pa nas.« Delavci Avtoprevoza Zasavje Trbovlje in Integrala Kum Trbovlje so s svojimi avtobusi in kamioni uro in pol z zelo počasno vožnjo in v strnjeni koloni krožili po glavnih ulicah Trbovelj in z oviranjem prometa podprli zahteve stavkajočih. V Podravju so delavci gozdnega gospodarstva s tovornjaki, polnimi hlobovine, počasi in v koloni vozili od Podvelke na žago v Limbuš in ovirali promet. Podobno so počeli gozdarski delavci v Slovenski Bistrici. V Posavju je 30 traktoristov, članov Sin-

dikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije, s traktorji in priključki počasi vozilo z enega delovišča na drugo in oviralo promet. V Posavju so delavci, ki so postavljali cestne zapore, povedali tudi tole: »Tovornjake smo pred dobrega pol leta postavljali v barikade za obrambo domovine, sedaj pa jih isti ljudje postavljamo za obrambo svojih delavskih pravic!« V Domžalah so delavci Komunalno-stanovanjskega podjetja s komunalnimi vozili, opremljenimi s parolami, počasi vozili skozi mesto. Zaradi odklopa električne energije niso delovale bencinske črpalke, kar je dodatno prispevalo k ohromitvi prometa. V podporo stavki z Aerodroma Ljubljana na Brniku ob 8. uri zjutraj ni poletelo letalo Adrie Airwaysa. Omeniti je treba tudi vzorno sodelovanje policije s stavkajočimi ob cestnih zaporah, ki je poskrbela za preusmerjanje prometa in varnost udeležencev v prometu, ter cestnih delavcev, ki so postavili ustrezno signalizacijo. Ta del splošne opozorilne stavke je v celoti odlično uspel, razen v Ljubljani, kjer je Samostojni sindikat cestnega prometa Slovenije pred stavko potrdil sodelovanje v njej in si pri Sindikatu prometa in zvez Slovenije pri ZSSS »izposloval« blokado Ljubljane, potem pa zaradi starih zamer na dan opozorilne stavke blokade ni izvedel. To je bila za vodstvo Svobodnih sindikatov Slovenije še ena izkušnja več, da je treba v bodoče še bolj graditi na lastnih silah; drugi sindikati se lahko akci-

jam priključijo in sodelujejo v njih, ne morejo pa biti njihovi nosilci.

V drugih dejavnostih je splošna opozorilna stavka po Sloveniji potekala različno. V večini podjetij so se za stavko odločili v jutranjih urah, med 7. in 9. uro. V trgovinski dejavnosti se je del delavcev odločil za dveurno zaprtje trgovin, ponekod pa so trgovci vseeno delali in na stavko opozarjali z rdečimi nagelnji v gumbnicah. Organizirali so tudi podpisovanje peticij. Podobno so se odločili delavci v gostinstvu; zanimivo pa je, da so se v posameznih mestih za solidarnostno stavko odločili tudi zasebni gostinci. V industrijskih podjetjih kovinske in elektroindustrije, tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, kemične, gumarske in nekovinske industrije, gradbeništvu, lesarstvu, obrti, kmetijski in živilski industriji so prekinili delo za dve uri in v tem času organizirali sindikalne sestanke in protestne zборе. V teh podjetjih so ponekod stavko organizirali tako, da so eno uro stavkali delavci ene izmene, drugo pa delavci druge izmene. V rudnikih rudarji niso odšli v jame. Učencem osnovnih šol sta odpadli zadnji dve šolski uri, v vrtcih pa so otroci dve uri ostali le pri varstvu. Ponekod komunalni delavci v času stavke niso odvažali smeti. Stavkali so tudi zdravstveni delavci, včlanjeni v Svobodne sindikate Slovenije, in v času stavke opravljali le nujne posege. Tudi kulturni delavci so s kulturnim molkom sodelovali v stavki, v knjižnicah pa so večinoma stavkali tako, da je bila možna le izposoja knjig – brez svetovanja. Stavkali so tudi na gradbiščih, v Ljubljani pa je območni odbor Sindikata delavcev gradbene dejavnosti Ljubljana in okolica organiziral na Mestnem trgu opozorilno stavko v obliki shoda. Gradbinci so nato v koloni odšli po ljubljanskih ulicah do skupščine RS, kjer so prebrali zahteve, nato pa se mirno razšli. Omeniti je treba še eno zanimivost: stavkalo je tudi 350 delavcev gradbene operative Pionir Krško na gradbišču v Rusiji in v celoti podprlo stavkovne zahteve.

Pogovor z Jožefom Kočevarjem

ZSSS proti novemu valu odpuščanja na Dolenjskem in v Beli krajini

Kot nam je povedal Jožef Kočevar, sekretar v območni organizaciji ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino, je ta organizacija že pozimi opozarjala na nove pojave ugotavljanja presežnih delavcev. Najbolj znani primeri so bili v Gradbenem podjetju Novo mesto, ki je moralo v stečaj, Pionu iz Kanižarice in Labodovem obratu v Trebnjem. V semiški Iskri pa so takrat najavili 300 ali še več presežnih delavcev. Zaradi opozoril območne organizacije so se zganile tudi druge inštitucije na tem območju in prišlo je tudi do obiska predsednika vlade. Mogoče bo od tega obiska tudi kaj dobrega.

In kakšne so razmere v Semiču sedaj? Kočevar pravi, da boljše, kot so napovedovali. Dela imajo celo preveč in so morali za določen čas zaposliti tudi deset novih delavcev. Kočevar ocenjuje ukrepanje novega nemškega lastnika za povsem običajno. Takoj po prevzemu lastništva je skušal počistiti prav vse, kar je mogel, tudi tisto, kar so prej stekali pod preprogo. Ker so odpisali vse nekurantne zaloge, je bil poslovni rezultat za lansko leto zelo slab, letos pa že poslušajo pozitivno.

In kaj lahko pričakujejo režijski delavci, ki naj bi jih bilo veliko preveč? Doživeli bodo to, kar se je že zgodilo v večini drugih podjetij, tudi v Danfossu, bivšem IMV, bivšem Beltu. Iskra Semič tega še ni naredila in je še v marsičem socialistično podjetje. Tujec bo podjetje usposobil za tržno konkurenco in zaposlenim tudi jamčil varnost zaposlitve.

Kakšno pa je sodelovanje zaposlenih, sindikata in sveta delavcev z novim lastnikom? Kočevar pravi, da še nihče ni dajal od sebe takšnih podatkov (analize, grafikoni ...) kot nova uprava. Sindikat se z upravo srečuje vsak teden. Ker ima uprava SKEI za verodostojnega partnerja, njegove predloge prouči in jih veliko sprejme. Sedanji šef uprave Andreas Stettin s svojo dobro ekipo je dovteten za dobre predloge. Koliko režijcev pa bo odpuščenih, še nihče ne ve, pravi Kočevar. Sedaj poteka proces ustvarjanja medsebojnega zaupanja, ki je bilo zelo načeto. Zaupanje se bo povečalo, ko se

Jože Kočevar

bo uprava bolj integrirala v okolje in ga bolj spoznala. Prve mesece so se novi šefi vozili v Semiču vsak dan z Otočca.

Morali bodo razumeti, da je Semič s svojo Iskro posebnost, da je bila tovarna v marsičem več kot bivša krajevna skupnost. Sedaj, ko imajo v Semiču občino, ni veliko drugače. Ljudje pričakujejo, da bo Iskra imela posluh tudi za kulturo, šport in infrastrukturo. Kočevar je o tem že govoril s Stettinom, ki je za šport pokazal interes. V Iskri je zanimivo tudi to, da zaposleni še vedno čutijo, da so lastniki podjetja. Ne zavedajo se, da so se temu odpovedali, saj so delnice prodali. Če jim kdo tega ne bi dovolil, bi bili pripravljani to doseči tudi na silo. Zato je nerazumljivo, da mislijo, da bo njihov jugo avtomobilček po generalnem popravilu spet kot njihov.

In kakšne so v tem podjetju plače? So na ravni kolektivne pogodbe dejavnosti. Letos so jih popravili tudi za dogovorjenih 3250 tolarjev vsem enako. Tako so ravnali tudi v vseh drugih 22 kovinarskih podjetjih na tem območju.

Je tudi v Revozu kaj novega? Novo je zlasti to, da dela popoldanska izmena uro dlje, torej do 23. ure. Te ure bodo deloma plačane kot nadure, deloma pa jih bodo poračunali po kolektivnem dopustu, ko bodo imeli manj dela. Ker imajo dela v Revozu veliko, je enako tudi v Z njim povezanim TPV z več kot 200 delavci.

So napovedi o presežnih delavcih, ki jih je bilo slišati tudi iz podjetij Beti in Komet, že otipljive? Kočevar pravi, da še ne. Problem je občutljiv zlasti za Metliko, kjer večina zaposlenih dela v tekstilni industriji. Govori se o tem, da bosta obe podjetji nekaj izdelkov začeli delati na sosednjem Hrvaškem in v Srbiji. Ko bo do tega prišlo, bodo tudi presežni delavci, vendar letos verjetno še ne. Ljudje pa se zavedajo, da bodo v primeru prenosa proizvodnje v druge države prvi odpuščeni delavci v proizvodnji.

Kaj pa je v gradbeništvu po sindikalni problemski konferenci? Kočevar pravi, da tako, kot bi se čas z njo ustavil. Vse je zaspalo in ustvarjena klima ni bila izkoriščena.

F. K.

PРАВNA ŠVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Ženske se bodo leta 2008 upokojevale s 56 leti

Vprašanje: Rodila sem se 9. julija 1954. Imam dva otroka, ki sta oba slovenska državljana. Zaposlena sem neprekinjeno od 21. januarja 1971 dalje. Kdaj se bom lahko starostno upokojila?

Odgovor: »Polno« pokojninsko dobo 36 let in 6 mesecev boste dopolnili 21. julija 2007. Toda takrat boste stari šele 53 let, tega leta pa bo za ženske s »polno« pokojninsko dobo veljala splošna upokojitvena starost 55 let in 8 mesecev. Z vsemi olajšavami na potrebno upokojitveno starost vred se leta 2007 še ne boste mogli upokojiti. Leta 2008 pa bo za ženske že veljala splošna upokojitvena starost 56 let. Tega leta vam bodo na račun dveh otrok na to starost priznali že 11,25 meseca olajšave in na 17,6 meseca zavarovalne dobe pred dopolnjenim 18. rojstnim dnevom še nadaljnjih 10,3 meseca. Skupno bo torej olajšav kar 21,55 meseca. To pomeni, da bo za vas osebno tega leta namesto 56 let veljala najnižja možna upokojitvena starost 54 let 2 meseca in 14 dni. Toliko pa boste stari 23. septembra 2008. Takrat se boste smeli najprej upokojiti.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljan EU

Kaj vse najdemo na podatkovni bazi Celex?

Odgovor: Podatkovna baza Celex (<http://europa.eu.int/celex/>) je glavni in najpopolnejši vir zakonodaje Evropske unije na internetu. Vsebuje prvo in drugostopenjsko zakonodajo, dokumente na različnih stopnjah zakonodajalnega in proračunskega postopka, parlamentarna vprašanja, pogodbe med državami članicami EU s pripadajočimi protokoli, dodatki in deklaracijami ter sodna mnenja in odločitve. Dostopnih je 240.000 enot dokumentov v 11 evropskih jezikih. Baza Celex je tedensko dopolnjevana in dostopna proti plačilu. Letna naročnina za enega uporabnika stane 960 evrov.

Vir: publikacija Informacijskega centra delegacije Evropske komisije v Sloveniji

Razpis seminarja

Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu

Seminar bo v četrtek, 16. maja 2002, v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16/1, od 9.00 do 15.15. ure.
Seminar priporočamo: predsednikom sindikatov oz. sindikalnim zaupnikom pri delodajalcih, predsednikom in članom svetov delavcev.
Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov, ki so združeni v ZSSS.

PROGRAM:

- evropski pravni red na področju varnosti in zdravja pri delu,
- obveznosti Slovenije za prevzem evropskega pravnega reda,
- direktiva EU o vpeljavi ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu,
- potek usklajevanja slovenskih predpisov z evropskim pravnim redom,
- predstavitev temeljnih rešitev zakona o varnosti in zdravju pri delu (temeljna načela zakona, obveznosti delodajalcev, obveznosti delavcev, podzakonski akti, organi nadzora in njihove naloge, kazenske določbe),
- naloge sveta delavcev oz. delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu,
- pristojnosti sveta delavcev,
- način organiziranja in delovanja sveta delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu,
- naloge sindikata na področju varnosti in zdravja pri delu (organiziranje sindikatov, naloge sindikatov, naloge sindikata, če pri delodajalcu ni izvoljenega sveta delavcev oz. delavskega zaupnika).

Strokovni izvajalec: **Gregor Miklič**, izvršni sekretar v ZSSS

Prijave na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 9. maja.
Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Cena seminarja znaša 9000 tolarjev za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki ter DDV). Prijavnici je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 02222-0015182688. Na virmanu pod namen nakazila priložite »Seminar, sklic na številko 33.«

Odgovore na vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238, številka faksa: 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za seminar

NALOGE SINDIKATA IN SVETA DELAVCEV PRI VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU

ki bo 16. maja 2002 v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4, soba 16/1

Ime in priimek: .....

Datum rojstva: .....

Izobrazba, stopnja izobrazbe: .....

Zaposlitev:
naziv in naslov družbe: .....

– delovno mesto: .....

Točen naziv in naslov plačnika: .....

Davčna številka plačnika: .....

Naziv sindikata dejavnosti,
katerega član ste: .....

Član sveta delavcev: DA NE

Predsednik sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu podjetja oz. zavoda:
Predsednik sindikata podjetja: DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Kraj:....., datum: .....

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

Plakete in priznanja SDGD

Na podlagi 73. člena statuta SDGD Slovenije in pravilnika o podeljevanju plaket in priznanj SDGD Slovenije izvršni odbor SDGD Slovenije

razpisuje

podelitev plaket in priznanj SDGD Slovenije za leto 2002

V letu 2002 bo SDGD Slovenije podelil tri plakete in pet priznanj. Predloge za podelitev plaket in priznanj lahko podajo sindikati podjetij in družb, območni odbori SDGD Slovenije ter organi in delovna telesa republiškega odbora SDGD Slovenije. Pri posredovanju pisnih predlogov in utemeljitev je treba upoštevati 6. in 9. člen pravilnika o podeljevanju priznanj.

Plakete in priznanja se podeljujejo za posebne dosežke predvsem na naslednjih področjih:

- aktivnosti pri zagotavljanju in izboljšanju ekonomskega in socialnega položaja članstva;
- pri razvoju in krepitvi samostojnosti ter učinkovitosti SDGD Slovenije;
- pri popularizaciji in razvoju določene dejavnosti v SDGD Slovenije;

- pri medsindikalnem sodelovanju v domovini in tujini;
- za večletno aktivno delovanje v organih SDGD, pri uresničevanju interesov članov, uveljavljanju in razvoju sindikata;
- za pomemben prispevek k zdravemu in humanemu delovnemu okolju;
- učinkovito zaščito in uveljavljanje temeljnih človekovih pravic članov.

Predlog za plaketo ali pisno priznanje mora biti podan v pisni obliki in mora vsebovati: ime in priimek posameznika, njegove rojstne podatke in poklic, naslov sindikata podjetja ali družbe, katerega član je, in utemeljitev predloga. Tudi predlogi za podelitev plaket organizacijam morajo biti pisno utemeljeni.

Pisne predloge pošljite na naslov: SDGD Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, do 10. maja 2002.

Plakete in priznanja bomo podelili ob dnevu gradbincev, ki ga bomo predvidoma praznovali 31. maja in 1. junija v Zrečah.

Miodrag Popović, predsednik SDGD
Jernej Jeršan, sekretar SDGD

51. ŽIG 25. maja v Škofji Loki

Komisija za šport pri SDGD Slovenije in sindikat SGP Tehnik **razpisujeta 51. letne športne igre gradbincev Slovenije, ki bodo 25. maja v dvorani Poden v Škofji Loki.**

Tekmovanja bodo v šahu (ekipno), namiznem tenisu (moške in ženske ekipe), kegljanju (moške borbene ekipe, ženske 4 x 50 lučajev), streljanju (moške in ženske ekipe), balinanju (moške ekipe), odbojki (moške in ženske ekipe), malem nogometu (moške ekipe), tenisu (moški in ženske posamično, po starostnih kategorijah) in košarki (moške in ženske ekipe).

Tekmovanja bodo le za discipline, za katere bodo organizatorji prejeli najmanj štiri prijave.

Udeleženci in najboljši bodo prejeli kolajne in pokale. Za stroške organizacije iger bodo udeleženci plačali štartnino. **Prijave je treba poslati Sindikatu gradbenih delavcev Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 25. aprila.** Vodje prijavljenih ekip bodo prejeli podrobnejše informacije o organizaciji iger po pošti.

Miodrag Popović, predsednik SDGD,
Jernej Jeršan, sekretar SDGD,
Anton Prišel, predsednik komisije za šport

ŠPANSKI SLIKAR IN GRAFIK, AVTOR SLIK V KRIŽANKI (1746-1828)		BOGASTVO RUDNIKOV	ITAL. NAFTNI KONCERN	MED	KAKAV	DOLGO-REPA PAPIGA				
Avtor: Rudi Murn	SLIKA NA OMETU 7									
	STANJE GREŠNEGA									
LASTNIK GRUNTA										
GUMICA ZA BRISANJE										
ŠTEVNIK			DARILO							
ŠKERJANC CIRIL		PRIPRAVA ZA OMETANJE	SLOV. PISATELJ ZUPANČIČ	OCVIRK ANTON	VRSTA FR. PREPROG					
GR. MIT.: ŽENA TEBANSKEGA KRALJA						KRANJ	VERDIJEVA OPERA			
VELIKOST GRAFIČNEGA DELA, OKTAV								2	3	
PISEC SCENARIJA							VEČERNA DRUŽABNA PRIREDITEV			
GRŠKI OKROGEL TEMPELJ (IZ ČRK: SOLTO)					LIBERIJSKI ČASTNIK IN POLITIK (IZ ČRK: EDO)		KAR JE ZMLETO			
Nova Delavska enotnost	JAPONSKA NAMIZNA IGRA		DVIGANJE	3. IN 2. SAMOGLASNIK	OBČUTEK PRED NAPADOM BOŽJASTI			JUŽNI SADEŽ		
	KONICA				NAKAZNICA			KOREJSKA TOVARNA AVTOMOB.		
ENAKI ČRKI		DIAPOZITIV				RASKAVA POVRŠINA				
		LADO TROHA				TIRNICA				
AM. FILM. IGRALEC STALLONE							DAN V RIM. KOLEDARJU			EGIPT. KRALJ BOGOV, AMUN
							VELIKO DELO			VOLNENA ODEJA
FRANC. FILMSKI KOMIK				IVO ROBIČ		VRBA		UNIFOR-MIRAN SLUŽABNIK		DEKLE, KI ZABAVA GOŠTE V NOČNEM LOKALU
				ENAKA SAMOGL.		PERJE PRI REPI		SVETLOBA, SIJ		
	4							NAŠA PEVKA WEISS		
								ELDA VILER		
							BELO KRVNO TELESCE			
		STAR SLOVAN					MESTO OB ZENEV, JEZERU			MARIJA AHAČIČ
		ANTIČNO RAČUNALO					OKOVJE			ZIDARSKA ŽLICA
						OSKAR DAVIČO				
		PIANIST BERTON-CELJ				RINA		TONE NOVAK		KRILOV IVAN
								INDUSTR. RASTLINA		M. PEVSKI GLAS
		KOLO							FRANC. SKLAD. (JACQUES, 1890-1962)	
		UGLEDEN MUSLI-MANSKI TEOLOG								SINJSKA VITEŠKA IGRA
		KURENT ANDREJ				IME VEČ REK V ANGLIJI (IZ ČRK: NOVA)				DESNI PRITOK MOZELE (IZ ČRK: RASA)

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 15 (18. 4. 2002):

- 1: .....
- 2: .....
- 3: .....
- 4: .....

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova in davčne številke. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 29. aprila 2002.**

Pravilna rešitev gesel iz 13. številke Nove Delavske enotnosti: 1. HALLE BERRY, 2. DENZEL WASHINGTON, 3. WILL SMITH, 4. NICOLE KIDMAN. Nagrado 5000 tolarjev prejme **Brane Mrak**, Titova 47, 4270 Jesenice.